

EXODUL

Introducere

„ Pentru cei care vdd hi teologie m esentci o enumerare a actelor sahatoare ale lui Dumnezeu, Exod 1-15 ne oferd exemplul suprem injuru! caruia se pot grupa toate celelalte naratiuni din Biblie. Pentru cei care vdd in Vechiul Testament rodul vietii de mchinare a comunitatii, In inima cartii Exod se aflci relatarea instituirii Pastelui, cea nuii mare si mai caracteristicd dintre sdrbcitorile Israelului... Pentru cei care vcid Tora lui Dumnezeu legea Sa, ca centraldpentru viata si modal de gdndire al Israelului ulterior, Exodul consfinteste clarea Lcgii, cuprinzand esenta legii sub forma celor zece porunci. ”

-R.Alan Cole

I. Locul unic in Canon

Exodul (iesirea Tn greaca) continua nara-tiunea israelitilor dupa moartea lui Iosif. Temeliile religiei iudaice, ancorate In inslitutia Pastelui, isi au radacinile Tn izbavirea Israelului din cele patru secole de robie Tn Egipt, dar numai dupa ce Tncapatanatul Faraon L-a sfidat pe Dumnezeu evreilor, trebuind sa suferze zece groaznice urgii abatute asupra natiunii lui, pe care Biblia o prezinta ca pe un simbol al lumii.

Naratiunea traversarii Marii Rosii apoi o seama de alte miracole rasunlStoare, cum ar fi darea Legii pe Muntele Sinai si instructiu-nile detaliate pentru construirea cortului intalnirii (labernacolului) Tntregesc continu-tul acestei minunate carti.

II. Paternitatea

ImpartSsim punctul de vedere traditional ebraic si crestin, confomi caruia a doua carte a lui Moise. ca de altfel intregul Pentateuh, a fost redactata de Moise. Pentru argu-mente Tn sprijinul acestui pozitii, vezi Intro-ducerea la Pentateuh.

III. Data

Cercetatorii Eibliei au plasat data Exo-dului din Egipt Tntre 1580T.Cr.si 1230 T.Cr. I Regi 6:1 spune ca Exodul a avut loc cu 480 de ani Tnainte de data la care Solomon a Tnceput sa-si construiasca templul. Or, Tntrucat aceasta s-a Tntamplat Tn jurul anului 960 T.Cr.. Exodul ar fi avut loc Tn anul 1440 T.Cr. - o data mai conservatoare. Multi cartu-

rari sustin ca arheologia justifica mai curand o data tarzie (cca. 1290 T.Cr.), dar alte descoperiri arheologice par sa sprijine o data timpurie a aparitiei cartii Exod. Desigur, nu putem stabili cu certitudine data Exodului. dar. Tn iumina tuturor considerentelor, ccle mai indicate date par a fi: 1440 T.Cr. pentru evenimentul propriuzis al Exodului si o data ultenoara pentru redactarea Cartii Exod.

IV. Contextul ?i tema cartii

In primele pagini din Exod, Ti gasim pe israeliti in Egipt, unde i-am lasat la sfarsitul Genezei. Dar *contextul* s-a schimbat com-plet. Asistam acum la evenimente ce s-au petrecut cu aproape patru sute de ani mai tarziu; evrcii, cei favorizati odinioara. sunt acum sclavi, plamadind caramizi pentru vastele planuri de consiructii ale lui Faraon.

Temele Exodului sunt *rdscumpdrarea* si Intemeierca *natiunii Israel*. De mai bine de 3400 de ani, evrcii de pretutindcni sarbatoresc acest eveniment - izbavirea din Egipt prin putere si prin s&nge si obarsiile poporu-lui evreu ca natiunc propriu-zisa -Tntruchipat prin Paste.

Cina Domnului la crestini. de ascmenca sarbatorind rascumpararea poporului lui Dumnezeu prin putere si sange, izvoraste din Pastele evreilor, atat istoric cat si teologie. tntro anumitS masura. painea si vinul Cinei ilustreaza aceleasi elemente ale ritu-aiului Pastelui evreiesc.

DupS Exodul din Egipt, asistam

la o

schimbare de decor, actiunea petrecandu-se acum Tn pustiu, unde Moise primeste Legea lui Dumnezeu pentru poporul Sau. Aproape jumătate din continutul cartii este consacrată tabernacolului și preotiei (cap. 25-40). Aceste detalii nu sunt doar de natura istorică. Pentru a savura valoarea deplină a Exodului, trebuie să-L căutăm pe Cristos Tn ea. Moise, mielul pascal, stăncă și taberna-

colul sunt numai câteva din tipurile (simbolurile) ce-L prefigurează pe Domnul Isus. la multe din acestea existând referiri și Tn alte părți din Scriptura (vezi, de exemplu, I Cor. 5:7; 10:4; Ev. 3-10). Făcând Domnul pentru noi ceea ce a făcut și pentru cei doi discipoli de pe drumul Emausului - să ne tămăduiască „Tn toate Scripturile lucrurile cu privire la El” (Luca 24:27).

SCHITA

I. ROBIA ISRAELULUI ÎN EGIPT (Cap. 1) II.

NAȘTEREA, SALVAREA ȘI EDUCATIA LUI MOISE (Cap.

2) III. CHEMAREA LUI MOISE (Cap. 3, 4)

A. Iehova i Se revelează lui Moise (cap. 3)

B. Reticiența lui Moise (4:1-17)

C. Revenirea lui Moise Tn Egipt (4:18-31)

IV. CONFRUNTĂRILE LUI MOISE CU FARAON (5:1-7:13)

A. Prima confruntare (5:1-7:6)

B. A doua confruntare (7:7-13)

V. PRIMELE NOUA URGII (7:14-10:29)

A. Prima urgie - Nilul transformat Tn sânge (7:14-25)

B. A doua urgie - broaștele (8:1-15)

C. A treia urgie - păduchii (8:16-19)

D. A patra urgie - muștele (8:20-32)

E. A cincea urgie - ciurma vitelor (9:1-7)

F. A șasea urgie - varsatul negru (9:8-12)

G. A șaptea urgie - grindina și focul (9:13-35)

H. A opta urgie - lacustele (10:1-20)

I. A noua urgie - trei zile de întuneric (10:21-29)

VI. PASTELE ȘI MOARTEA ÎNTAILOR NĂSCUȚI (11:1-12:30)

VII. EXODUL DIN EGIPT (12:31-15:21)

A. Fuga spre mare (12:31-13:22)

B. Trecerea Mării Roșii (cap. 14)

C. Cântarea lui Moise (15:1-21)

VIII. CALĂTORIA SPRE SINAI (15:22-18:27)

A. Pustiul Șur (15:22-27)

B. Pustiul Sin (cap. 16)

C. Refidim (cap. 17)

D. Moise și Ietro (cap. 18)

IX. DAREA LEGII (Cap. 19-24)

A. Pregătirea pentru revelație (cap. 19)

B. Cele Zece Porunci (cap. 20)

C. Diverse legi (cap. 21-24)

1. Legi privitoare la sclavi (21:1-11)

2. Legi privitoare la viața în societate (21:12-36)

3. Legi privitoare la furturi si pagube materiale (22:1-6)
4. Legi privitoare la mselSciune (22:7-15)
5. Legi privitoare la seducerea fecioarelor (2:16,17)
6. Legi privitoare la obligatiile civile si religioase (22:18-23:19)
7. Legi privitoare la cuceriri militare (23:20-33)
8. Ratificarea legamantului (24:1-8)
9. Revelarea slavei lui Dumnezeu (24:9-18).

X. CORTUL \$1 PREOTIA (CAP. 25^0)

- A. Instructiuni pentru construirea Tabernacolului (cap. 25-27)
 1. Strangerea materialelor (25:1-9)
 2. Chivotul legamantului (25:10-16)
 3. Scaunul indurarii (25:17-22)
 4. Masa painii punerii Tnainte (25:23-30)
 5. Sfesnicul de aur si accesoriile sale (25:31-40)
 6. Tabernacolul propriu-zis (cap. 26)
 7. Altarul de bronz pentru arderile-de-tot (27:1-8)
 8. Curtea exterioara, stalpii si perdeaua (27:9-19)
 9. Untdelemnul pentru sfesnic (27:20, 21)
- B. Preotia (cap. 28, 29)
 1. Vesjnintele preolilor (cap.28)
 2. Consacrarea preotilor (cap.29)
- C. Instructiuni suplimentare cu privire la tabernacol (cap. 30, 31)
 1. Altarul tamaierii (30:1-10)
 2. Banii pentru rascumparare (30:11-16)
 3. Ligheanul (30:17-21)
 4. Untdelemnul pentru ungere (30:22-33)
 5. Tamaia (30:34-38)
 6. Meşterii iscusiti (31:1-11)
 7. Semnul Sabatu'lui (31:12-18)
- D. Izbucnirea idolatriei (cap. 32, 33)
 1. Vitelulde aur (32:1-10)
 2. Mijlocirea si mania lui Moise (32:11-35)
 3. Pocainta poporului (33:1-6)
 4. Cortul Tntalnirii lui Moise (33:7-11)
 5. Rugaciunea lui Moise (33:12-23)
- E. Reinnoirea legamantului (34:1-35:3)
- F. Pregatirea mobilierului tabernacolului (35:4-38:31)
 1. Darurile oamenilor si meşterii iscusiti (35:4-36:7)
 2. Perdelele ce acopereau tabernacolul (36:8-19)
 3. Scandurile pentru cele trei laturi (36:20-30)
 4. Drugii care realizau Tmbinarea scandurilor (36:31-34)
 5. Perdeaua prin care se ajungea la Sfanta Sfintelor (36:35, 36)
 6. Perdeaua prin care se patrundea in Locul SfSnt (36:37, 38)
 7. Chivotul Legamantului (37:1-5)
 8. Scaunul fndurarii (37:6-9)
 9. Masa painii punerii inainte (37:10-16)
 10. Sfesnicul de aur şi accesoriile sale (37:17-24)
 11. Altarul tamaierii (37:25-28)
 12. Untdelemnul pentru ungerea sfanta si tamaia (37:29)
 13. Altarul pentru arderile-de-tot (38:1-7)

14.Ligheanul (38:8)

14.Curtea exterioara, stalpii si perdeaua
(38:9-31) G. Pregatirea vesmintelor preotilor
(cap. 39)

H. Ridicarea tabernacolului (cap. 40)

COMENTARIU

I. ROBIA ISRAELULUI IN EGIPT (cap. 1)

1:1-8 Primele cuvinte ale carpi „**Iata numele**” (ebr. *weeleh \$emot*), constituite titiul cartii Exod in traditia ebraica. Cat de personal este Dumnezeu! Nu o Tnsiruire de cifre sau crestaturi Tntr-o cartela de calculator, ci **nume**. Isus a spus despre Pastoml eel Bun: „E1 Isi cheama oile pe nume si le scoate afara din staul” (Ioan 10:3). Se potriveste foarte bine cu textul de aici. Is-raelitii au venit in Egipt ca pastori, dar acum sunt sclavi. Dar Dumnezeu, Pastorul eel Bun, are planuri „de a-i scoate afara”.

Pentru explicatii suplimentare referitoare la **cele şaptezeci de persoane care erau descendenti ai lui Iacob**, vezi notele la Geneza 46:8-27. Cele **saptezeci** de persoane s-au inmultit Tntre timp, devenind, pana la data cand poporul evreu a fost gata sa paraseasca Muntele Sinai cu destinatia Canaan, cateva milioane, inclusiv 603.550 de razboinici (Nu. 1:46). Versetele 6 si 7 in-dica faptul ca au trecut multi ani Tntre actiunea de la sfarsitul Genezei si evenimentele din Exod. Sensul versetului 8 este ca un **nou rege... s-a ridicat**, care **nu-i privea binevoitor** pe urmasii lui **losif**; losif Tnsusi murise, bineinteles, cu mult timp Tnainte.

1:9-10 Israelitii crescusera atat mult la numar si Tn putere meat Faraon s-a gandit ca ar putea constitui o amenintare in vreme de razboi, drept care a hotarat sa-i faca sclavi si sa ucida copiii de sex masculin, sperand ca astfel sa poata distruge, Tn cele din urma, poporul evreu. Trei despoti din Scriptura au poruncit uciderea copiilor nevinovati: Faraon, Atalia (2 Regi 31) si Irod (Mat. 2). Aceste atrocitati de inspiratie satanica au avut ca scop anihilarea spitei mesianice. Satan nu a uitat niciodata promisiunea pe care a facut-o Dumnezeu Tn Geneza 3:15.

1:11-14 Faraon s-a folosit de evreii Tnro-biti pentru a construi cetatile de aprovi-zionare de la Pitom si Ramses. Dar in loc sa fie anihilati de aceste represalii, ei s-au Tn-

multit si mai mult! Faraon a intentionat sa le faca rau prin robia crunta in care i-a tinut, dar Dumnezeu a transformat rSul Tn bine, ajutandu-i pe evrei sa se pregateasca pentru calatoria lor din Egipt spre Tara Faga-duintei.

1:15-19 Cand Sifra si Pua, care erau probabii, moasele principale ale evreilor. au vazut mamele evreice aducand pe lumc copii pe scaunul de nastere, n-au mai ucis copiii de sex masculin, cum le poruncise Faraon. Ele s-au scuzat, spunand ca mamele evreice nasc inaintea venirii lor. Afirmatia respectiva avea un sambure de adevar.

1:20-22 *The Daily Notes of the Scripture Union* comenteaza Tn legatura cu moasele acesteagrijulii:

Rasplata data rnoaşelor prin asigurarea unei victi defamiliefnfloritoare(v. 2!) liseofereanu pentru ipocrizie, ci pentru omenia de care au dat dovada. Aceasta nu Tnseamna ca scopul scuza mijloacele, dupa cum nu Tnseamna ca nu exista norme absolute de morala. Dar intr-o lume atat de Tncarcata de pacat si de efectele sale, cum a ajuns s3 fie cea Tn care traim, s-ar putea ca ascultarea de indatoririle superioare sa¹ fie posibila doar cu pretul ascultarii de Tndatoriri le inferioare. Aici, ca si Tn toate celelalte situatii, „frica de Domnul este Tnceputul Tntelepciunii”.

Inselat de moasele evreilor, Faraon a poruncit propriilor sai cetateni sa aduca la Tndeplinire decretul.

II. NASTEREA, SALVAREA \$1 EDUCATIA LUI MOISE (cap.

2) 2:1, 2 Omul din casa lui

Levi din ver-

setul 1 era Amram, iar **fica lui**

Levi era

Iochebed (6:20). Astfel amandoi parintii lui Moise apartineau tribului preotesc al lui Levi. Prin credinta parintii lui Moise 1-au ascuns timp de trei luni (Ev. 11:23). Probabii au avut o revelatie c3 el era un copil dc exceptie, deoarece credin|a trebuie sa se Tn-temeieze pe un cuvânt revelat al lui Dumnezeu.

2:3-8 Cosuletul (Tn original: **area**) lui

Iochebed, ca de altfel **area** lui Noe, consti-tuie o Intruchipare a lui Cristos. Sora lui Moise era Miriam (Nu. 26:59). Acest capital este plin de aparente coincidence. De exemplu, s-ar putea pune mtrebarea, cum de facea baie fiica lui Faraon exact acolo unde plutea cosuletul in care se afla Moise? Cum de s-aTntamplat sa planga copilul, atragand astfel compasiunea ei? De ce a fost accep-tata mama lui Moise de catre fiica lui Faraon sa-i fie doica lui Moise?

2:9,10 Parintii crestini trebuie sa ia cu-vintele versetului 9 ca o sfanta responsa-bilitate si o promisiune neclintita. In egip-teana, „Moise”, numele dat copilului de fiica lui Faraon, Tnsemna probabil *copil* sau *fm*. In ebraica acelasi nume Tnseamna *scos afard* - adica scos din apa.' Mackintosh re-marca, cu obisnuitul lui spirit de observatie:

Diavolul a fost lovit cu propria lui arm5, Tn ma-sura Tn care Faraon, de care se folosea pentru a zadamici planul lui Dumnezeu, este folosit de Dumnezeu pentru a-1 hrani si creşte pe Moise, eel care urma sa fie instrumentul Lui in contracarareaputerii lui Satan.-

2:11,12 Stim din Fapte 7:23 ca Moise avea patruzeci de ani cand si-a vizitat pro-priul sau popor. Uciderea egipteanului a fost de rau-augur; a fost un gest de ravna fara pricepere. Dumnezeu avea sa se folo-seasca Tnsa Tntr-o zi de Moise pentru a-i eli-bera pe israeliti de sub robia egiptenilor, dar momentul acesta nu sosise Inca. Mai Tntai el trebuia sa petreaca palruzeci de ani In pustiu, Tnvatand in scoala lui Dumnezeu. El prezisese ca poporul! Lui va sta In Tara Egiptului In sclavie timp de patru sute de ani (Gen. 15:13). Prin urmare, actiunile lui Moise au fost premature cu patruzeci de ani. El avea nevoie de pregatire suplimen-tara In soiitudinea desertului. Iar israelitii aveau nevoie la randul lor de pregatire su-plimentara In cuptorul de caramizi. Domnui porunceste toate lucrurile dupa infinita Lui Intelep-ciune. El nu Se grabeste, dar nici nu-şi lasa oamenii sa stea.in suferinta o clipa mai mult decat este necesar.

2:13-15a Cand a iesit a doua zi,

Moise a Incercat sa opreasca Incaierarea dintre doi evrei, dar acestia n-au voit sa-i accepte rolul de conducator, dupa cum evreii aveau sa-L

respinga mai tarziu pe Cel care este mai mare decat Moise. Afland ca acesli evrci stiau ca Tn urma cu o zi II omorase pc egiptean, Moise a intrat Tn panica. Cand a auzit Faraon despre crima, a cautat sa-l ucida pe Moise. In consecinta, Moise a fugit In Madian - adica, In Arabia sau In zona muntelui Sinai.

2:15b-22 La o fantana din Madian. Moise le-a ajutat pe cele sapte fiice ale preotului Madiahului sa scape de niste ciobani rai si le-a adapat turmele. Acest preot al Madia-nului are aici doua nume: Ietro (3:1) si **Reuel** (v. 18), care este acelasi cu Ra«uel (Nu. 10:29; notele marginale ale NKJV; LXX). Madianitii erau rude Tndepartate ale evreilor (Gen. 25:2). Fiica lui Ietro, Sefora, a devenit sotia lui Moise si i-a nascut un fiu, *Ghersom* (Insemnand *strain acolo*).

2:23-25 Dumnezeu n-a ramas indiferent la strigatele poporului Sau. Cand a venit un nou rege la putere, Dumnezeu a auzit. Si-a aminlit si a privit cu Indurare spre copiii lui Israel si a luat cunostinta de starea lor. Raspunsul Sau a constat in faptul ca 1-a readus pe slujitorul Sau In Egipt (cap. 3) pentru a-i scoate pe copiii Sai din acea tara prin cea mai puternica desfasurare dc forta de la crearcalumii.

in. CHEMAREA LUI MOISE

**(cap. 3,4) A. Iehova i Se
reveleaza lui Moise(cap. 3)**

3:1-4 Pastorind turma lui Ietro, Moise a Invatat lectii importante despre conducerea poporului lui Dumnezeu. Cand a ajuns la Horeb (Muntele Sinai), Domnui i-a aparut Intr-un rug aprins... care nu se mistuia. Rugul sugereaza slava lui Dumnezeu, main-tea careia i s-a spus sa-si scoata TncaluV mintea. De asemenea ar putea prefigura faptul ca Iehova va locui In mijlocul poporului Sau. fara ca ei sa fie mistuiti. Iar unii au vazut in el chiar destinul Israelului, ce avea sa fie Incercat In focul suferintelor si al prigoanelor, fara sa fie Tnsa mistuit. Toti ar trebui safim ca rugul aprins... arzand pentru Dumnezeu, tara a fi Tnsa mistuiti.⁻¹

3:5 Domnui i-a promis lui Moise ca-§ i va scoate poporul din Egipt si-I va duce Tntr-o tara a belsugului - Tn Canaan, in care locuiau cele sase

natiuni pagane enumerate in verse-

*Marea
Mediterranea*

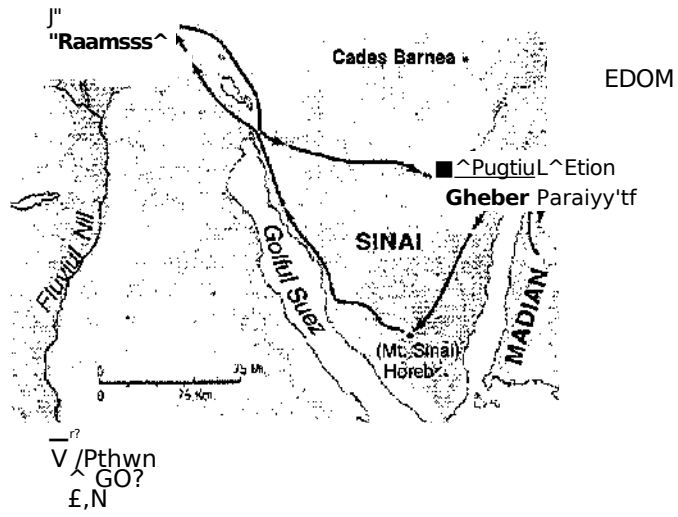

Hesbon

"<K 1 i
J¹*

^Beer^eba^

MOAB

Fuga lui Moise din Egipt si revenirea lui in aceasta tara

tul 8. Cuvantul „sfant” apare aici pentru prima oara tn Biblie. Descaltandu-se, Moise a recunoscut ca locul era sfant.

3:6 Domnul TI asigura pe Moise ca El este Dumnezeuul stramosilor sai: Avraam, Isaac si Iacov. Cole arata importanta aces-tei revelatii:

Moise nu aduce poporului sau vreun zeu nou sau necunoscut, ci o revelatie mai deplina a Aceluia pe care ei tl cunoşteau. Nici macar cuvintele rostite de Pavel in Areopag nu pot constitui o para-lela adecvata a evenimentului din acest pasaj (Fapte 17:23). Singura paralela adev&rata este continuarea revelafc'ei despre Sine Insusj pe care o face Dumnezeu in veacurile viitoare, cui-minand cu venirea lui Cristos. Dar, la vremea ei, revelatia mozaica, desi constituia o implinire a fagaduintelor facute patriarhilor, a fost tot atat de noua si zguduitoare pentru Israel cum s-a dovedit a fi mai tarziu venirea lui Mesia.⁴

3:7-12 Moise a protestat cand i s-a spus sa mearga la Faraon, motivand ca nu este omul potrivit. Dar Domnul 1-a asigurat de prezenta Sa si a promis ca Moise tl va sluji pe acest munte (Sinai) Tmpreuna cu poporul evreu eliberat. J. Oswald Sanders remarca:

Lista elementelor care, in opinia lui Moise, 1-ar fi descalificat de a putea fi conducatorul dorit de

Dumnezeu, cuprindea: lipsa de capacitate (3:11), lipsa unui mesaj (3:13), lipsa de autoritate (4:1), lipsa de elocinta (4:10), lipsa unei adaptari speciale (4:13), lipsa unor succese anterioare (5:23) şi Hpsa unei acceptari anterioare {6:12}. Cu greu s-ar gasi o lista mai completa de incapacitati. Dar Tn loc sS-I fie placuta lui Dumnezeu. aceasta aparenta smerenie si reticenta de care a dat dovadu Moise au starnit mania Sa. „Atunci mania Domnului S-a aprins fata de Moise” (4:14). In realitate, insesi scuzele invocate de Moise in sprijinul demonstrarii incapacitatii sale au con-stituit chiar motivele pentm care Domnul I-a ales sail foloseascain aceasta lucrare.⁵

3:13,14 Moise anticipeaza Tntrebarile pe care copiii lui Israel i le vor pune, gandindu-se la momentul Tn care avea sa stea main-tea lor ca trimis al Domnului, dorind sa le poata spune cine 1-a trimis. tn acest moment Se dezvaluie pentru prima oara Dumnezeu ca Iehova, marele EU SUNT. Iehova (mai precis Yahweh) provine de la verbul ebraic „a fi”, *hayah*, Acest nume sfant este cunoscut sub denumirea de *tetragrammaton* (adica „patru litere”). Termenul englez *Jehovah* provine din ebraicul *YHWH*, cu marcarea vo-calelor luate de la Elohim si Adonai, cele-lalte nume ale lui Dumnezeu. Nimeni nu poate sti precis care este pronuntia corecta a

lui YHWH, deoarece Tn ebraica veche nu sunt semne speciale pentru marcarea vo-calelor. in orice caz, pronuntia „Yahweh” este probabil cea corecta. Evreii considerau ca *YHWH* este prea sfant ca sa poata fi pro-nuntat. Numele il proclaim pe Dumnezeu ca avand existenta de Sine, fiind suficient Sie insusi, Etern⁶ si Suveran. Numele Tntreg EU SUNT CEL CE SUNT ar putea tnsemna SUNT PENTRU CA SUNT sau VOI FI CEEACEyOIFI.

3:15-22 Incurajat de aceasta revelatie ca Dumnezeu este cu adevarat prezent si gata sa vina Tn ajutorul poporului Sau, lui Moise i s-a spus sa-i Tnștiinteze pe israeliti ca in cu-rand vor fi liberi. De asemenea, trebuia sa-l Tncerce pe Faraon, cerandu-i sa-i lase pe israeliti sa faca o calatorie de trei zile pentru a aduce jertfe Domnului. Aceasta nu era o Tncercare de a-l Tn.sela, ci un test minim al dis-ponibilitatii lui Faraon. De asemenea, avea menirea de a-i feri pe egipteni sa vada jert-Firea unor animate pe care ei le considerau sfinte. Dumnezeu ?tia ca Faraon nu va ceda decat sub presiunea puterii divine. Minunile versetului 20 sunt urgiile pe care Dumnezeu le-a trimis asupra Egiptului. Cand acestea se vor fi terminat, egiptenii vor fi bucurosi sa le dea femeilor evreice orice vor dori acestea! Averele astfel adunate urma sa fie o compensate echitabila pentru toata munca de sclavi pe care au prestat-o sub crunta asuprire a stapanilor de sclavi egipteni. Israeli tii nu „au Tmprumutat” bijuterii si articole vestimentare (cum apare Tn versiunea KJV); ci „au cerut” aceste lucruri (NKJV). Nu a fost vorba de nici o Tnselaciune, ci doar achitarea simbriei ce li se datora!

B. Reticenta lui Moise (4:1-17)

4:1-9 Moise a continuat sa se Tndoiasca de faptul ca poporul TI va accepta Tn calitate de purtator de cuvânt al lui Dumnezeu. Poate deziluzia din 2:11-15 se cuibarise adanc in sufletul lui. De

aceea, Dumnezeu i-a dat trei semne, sau miracole, care sa confirme ca era angajat Tntr-o misiune divina. (1) Toiagul sau, cand a fost aruncat pe pa-m3nt, s-a transformat in sarpe. Luat de coada, sarpele a devenit din nou toiag. (2) Mana introdusa Tn san s-a acoperit de lepra. Aceeasi mSna, bagata din nou in san a fost

vindecata de lepra. (3) Apa Nilului, varsata pe pamant, s-a transformat in sange. Aceste semne au avut menirea de a-i convinge pe israeliti ca Moise era trimisul lui Dumnezeu. Ele exprimau puterea lui Dumnezeu asupra lui Satan (**sarpele**) si a pacatului (ilustrat de **lepra**), precum si faptul ca Israel avea sa fie scapat de ambele prin **sange**.

4:10-17 Moise a continuat sa-si manifeste reticenta de a asculta de Domnul, scu-zandu-se ca era lipsit de elocventa. Dupa ce i-a amintit lui Moise ca Domnul este Cel care a facut gura omului si, prin urmare, poate sa-I faca pe Moise elocvent, Dumnezeu l-a numit pe Aaron, fratele lui Moise, purtator de cuvint al sau. Moise ar fi trebuit sa asculte de Domnul printr-un gest de bizuire simpla pe El, stiind ca poruncile Lui contin in ele inele insasi Inzestrarea nece-sarS de a le aduce la indeplinire. Dumnezeu nu ne va cere niciodata sa facem vreun lucru fara sa ne dea si capacitatea de a-l duce la bun sfarsit. Fiindca Moise n-a fost multumit de oferta suprema pe care i-a facut-o Dumnezeu, a fost nevoit sa accepte un dar secundar - adica sa-I accepte pe Aaron ca purtator de cuvint. Moise credea ca Aaron ii va fi de ajutor, dar acesta s-a dovedit mai tarziu o piedica, facandu-i pe israeliti sa se Inchine vitelului de aur (cap. 32).

C. Revenirea lui Moise in Egipt (4:18-31) 4:18-23 Dupa patruzeci de ani de la fuga In Madian, Moise arevenit in Egipt la porunca Domnului si cu binecuvantarea lui Ietro. Sotia si copiii sai erau Sefora, Ghersom si Eliezer (18:2-4). Toiagul din versetul 2 devine **toiagul lui Dumnezeu** In versetul 20. Domnul Se foloseste de obiecte ordinare pentru a Infaptui lucruri extraordinare, pentru a se vedea limpede ca puterea este de la Dumnezeu. Minunile pe care Dumnezeu i-a poruncit lui Moise sa le faca Inaintea lui Faraon erau urgiile ce aveau sa vina. Dumnezeu a Inpietrit inima lui Faraon, dar numai dupa ce despotul si-a Inpietrit-o singur

mai intai. „**!ntai nascut**” uneori se refera la or-dinea nasterii fizice, dar aici Inseamna o pozitie de cinstire In mod normal detinuta de primul fiu nascut, mostenitorul dreptului de Intai nascut. Faraon a fost avertizat ca daca nu se va supune, Dumnezeu ii va ucide fiul.

4:24-26 Dar Tnainte ca Moise sa poata transmite mesajul, a trebuit sa Tnvete el Tn-susi ascultarea. El nu-si circumcisesese fiul (Ghersom sau Eliezer), probabil datorita Tmpotrivirii Seforei. Cand Dumnezeu a a-menintat ca-1 va ucide pe Moise, probabil printr-o boala grava, Sefora si-a circumcis manioasa fiul, asigurand izbavirea sotului ei. Dupa incident i-a pus numele „**sot** (sau „mire\" In versiunea NASB) **de sange**". Acest episod, la care s-a adaugat aparenta iipsa de credinta in Domnul a Seforei, au tost probabil motivele care l-au determinat pe Moise s-o trimita pe Sefora inapoi ia tatal ei, impreunacu cei doi fii ai ei (18:2, 3).

4:27-31 Aaron a iesit in intampinarea lui Moise, cand acesta a revenit Tn Egipt. Au stat amandoi Tn fata poporului Israel, transmitand mesajul lui Dumnezeu si con-firmandu-1 prin cele trei semne pe care le daduse Domnul. Astfel poporul a crezut si s-a inchinat Domnului.

IV. CONFRUNTARILE LUI MOISE

CU FARAON (5:1-7:13) A. Prima confruntare (5:1-7:6)

5:1 In 3:8 Dumnezeu Ti spusese lui Moise sa-i iacu el pe batranii Israelului Tn Tnfatisarea sa maintea a lui Faraon. Intre limp, Domnul Tl desemnase pe Aaron ca purtator de cuvânt ai lui Moise (4:14-16). Prin urmare, Aaron s-a dus cu Moise Tn locul batranilor. Mesajul Domnului a fost cat se poate de Hmpede: „**Lasa-Mi poporul sa piece.**\"

5:2-14 Cand Moise si Aaron i-au dat lui Faraon primul ultimalum, acesta i-a acuzal ca-i distrag pe oameni de la lucru. De asemenea, le-a Tngreunat munca, poruncind ca de atunci Tncoio sa-si adune singuri paie pentru caramizi. fara sa scada cota ce trebuia Tndeplinita. Faraon le facea viata imposibila evreilor, amintindu-ne de tralamentul aplicat de nazisti evreilor Tn lagarele de concentrare. Acum au fost nevoiti sa cutreiere Egiptul sa adune miriste Tn loc de paie. Textul ebraic indica dispretul cu care erau tratati acesti oameni asupriti. Cole sub-liniaza ca miristea este un substitut de proasta calitale ai

paielor, Tntrucat este dura si neomogena.⁷

5:15-23 Pana acum paieile fusesera puse la dispozitia israelitilor. Erau folosite la ?n-

tarirea caramizilor si la Tmpiedicarea lipirii lor dc formeic Tn care erau turnate. Cand supraveghetorii evrei au fost batuti, au protestat Tnainlea lui Faraon, dar nu li s-a acordat nici o considerate. Apoi au dat vina pe Moise si pe Aaron, iar Moise, la randu! lui, a dat vina pe Dumnezeu. Opozitia *interna* din randurile copiilor lui Duninezcu este adesea mai greu de suportat decat prigoanele *din afard*.

6:1-12

Domnul

araspunscudragoste si delicatete la bosumllarea lui Moise, asigu-randu-l mai Tntai ca Faraon Ti va lasa pe israeliti sa piece Tntrucat mana puternica a lui Dumnezeu TI va forta sa faca acest lucru. Apoi i-a reamintit lui Moise ca El li Se revelase patriarhilor ca El-Sadai sau **Dum-nezeul Atotputernic**, mai degraba decat ca Iehova (*NKJV* „Domnul”), numele personal al Dumnezeului care respecta lermenii oricarui legamant pc care l-a Tncheiat. Gan-dul care se desprinde de aici ar i"i ca acum El Se va dezvaiui ca Domnul Tntr-un mod cu tolul nou, deci cu o puterc noua dc izbavire a poporului Sau. El Tncheiase un legamant si era pe punctul de a-l duce la Tn-deplinire prin eliberarea israelitilor din Egipt si aducerea lor Tn Tara Fagaduintci. Observati repetarea de sapie ori a sintag-mci: „Eu voi” Tn versetelc 6-8. Numele „Iehova” (sau „Domnul”) mai fusese ib-losit si Tnainte, dar acum capata o noua semnificatic. Observati douazeci si cinei de pronume personale folosite dc Dumnezeu Tn aceste versete, subliniind ceea cc a lacul El, ce facea si ce va face. Se pare ca lui Moise i-a scapal acest lucru, deoarece con-tinua sa fie preocupat de inadecvarea sa. Totusi, dupa ce primeste noi asigurari din pana Domnului, el asculta de cuvanlu! Domnului (cap. 7). **„Buzele necircum-cise”** din versetele 12 si 30 Tnseamna glas tremurator. Moise nu se considera un bun vorbitor.

6:13-30

Geneaiogiulc din versetele 14-25 se limiteaza la Ruben, Simeon si Levi, primii trei fii care i s-au nascut lui Iacov. Autorul nu a dorit sa prezinte o genealogic completii, ci doar sa stabileasca firul des-cendentei la **Moise** si

Aaron. Deci. trece repede pesle Ruben si Simeon pentru a ajunge la tribul preotesc.

7:1-5 La sfarsitul capitolului 6, Moise se Tntreba ce 1-ar putea determina pe puterni-cul Faraon sa-1 asculte pe un vorbitor nepri-ceput ca el. Domnul Ti raspunde lui Moise asigurandu-1 ca sta in fata lui Faraon ca reprezentant **al** lui **Dumnezeu**. Moise vor-bea cu Aaron si acesta transmitea mesajul lui Faraon. Faraon nu va asculta, dar, Dumnezeu Iși va elibera oricum poporul!

7:6 Moise și Aaron aveau optzeci și res-pectiv optzeci si trei de ani cand a inceput marea lucrare de izbavire. Chiar și la ceea ce azi ar trece drept „o varsta Inaintata”, Dumnezeu Se poate folosi de barba^i si fe-meii pentru slava Lui.

B. A doua confruntare (7:7-13)

Faraon a fost avertizat de problemele care vor veni. Cand Aaron si-a aruncat toiagul jos si acesta a devenit șarpe, magii si vrajitorii lui Faraon au reusjt sa imite mi-nunea cu ajutorul puterilor demonice. Aflam din 2 Timotei 3:8 ca magii Egiptului erau lane si Iambre. Ei i s-au impotrivit lui Moise, imitandu-i pe el si pe Aaron, dar **toiagul lui Aaron a inghitit toiegele lor**. Dumnezeu^i Tmpietrit **inima lui Faraon**, nu Tn mod arbitrar, ci ca raspuns la Tncapatlnarea lui. Sosise timpul sa fie dez-lantuita prima urgie.

V. PRIMELE NOUA URGII

(7:14-10:29) A. Prima urgie - Nilul transform at in sange (7:14-25)

7:14-18 Domnul i-a spus lui Moise sa se angajeze intr-o confruntare personala cu Faraon la rau, c&nd majestatea sa se ducea la apa. (Probabil ca se scaldă In Nilul „sacru”). Moise trebuia sS-1 avertizeze pe imparat cS pestii vor muri, fluviul va miroși urat, devenind insuportabil pentru egipteni, dupa ce va fi transtbrmat Tn sange de toiagul lui Moise.

7:19-25 Moise si Aaron au facut cum a poruncit Domnul. Ei au Tntins toiagul peste apele Egiptului. Apele Nilului si ale Tntregii tari a Egiptului s-au

transtbrmat in sange; pestii au murit iar fluviul a tnceput sa mi-roasa greu. Magii au copiat acest miracol cu alta apa decat cea din Nil. Acest lucru 1-a Incurajat, probabil, pe Faraon sa se im-

potriveasca cererilor lui Moise de a lăsa poporul să piece. În timpul celor șapte zile c&t a fost poluat Nilul, oamenii și-au procurat apă din fantani șapte atunci.

B. A doua urgie - broaștele (8:1-15)

Urgia broaștelor care au împânzit țara a fost atât de insuportabilă încât Faraon a părut la un moment dat că va ceda. Când i-a cerut lui Moise să fie ridicată urgia, acesta a spus: „Hotărăște-mi când să mă rog Domnului pentru tine, pentru slujitorii tăi și pentru poporul tău, ca să îndepărteze broaștele de la tine și din casele tale. Nu vor mai rămâne decât țânțarii.” Magii au reușit să facă și ei să apară broaștele - că și cum nu erau destule deja! Ei au făcut aceasta minune prin puteri demonice, dar nu au îndrăznit să le *distrugă* deoarece broasca era venerată ca zeitate a fertilității! Când broaștele au murit a doua zi, trupurile lor moarte au emanat o duhoare groaznică. Faraon și-a împietrit inima din nou.

C. A treia urgie - păduchii (8:16-19)

În a treia urgie țărana pamântului s-a transformat în tantari sau **păduchi**. De data aceasta magii, nemaifiind în stare să producă păduchi, l-au avertizat pe Faraon că aici era implicată o putere mai mare decât a lor, dar regele nu s-a lăsat înduplecat. Cu cât își împietrea inima mai mult, cu atât i-o împietrea și Dumnezeu mai mult.

D. A patra urgie - mustele (8:20-32)

8:20-24 Deci Dumnezeu a trimis a patra urgie - **roiuri de muște**. După cum indică literele cursive din ediția NKJV, cuvântul ebraic folosit se referă la **roiuri** (sau „amestecate”), insectă specifică (**musca**) fiind furnizată de traducători. Probabil că aceste **roiuri** au fost un amestec de mai multe specii de insecte. Întrucât majoritatea sau cele mai multe din urgiile au fost îndreptate

împotriva dumnezeilor falsi ai Egiptului (țara în care Nilul și, practic, orice vie-tuitoare erau considerate zeități în Egipt!), s-ar putea să fi fost vorba despre un gândac. În cazul acesta a fost un atac împotriva lui Khepri, zeul gîndacului sacru.⁸

8:25-32 Faraon a cedat în măsură în care a permis israeliților să aducă jertfe lui Dumnezeu.

nezeu pe teritoriul Egiptului. Dar asta nu avea cum sa se Tntatnple, fiindca ar fi sacri-ficat animale venerate de catre **egipteni** sj astfel ar fi declan?at o revolt! Faraon le-a mai facut o concesie: evreii puteau merge in pustiu sa aducS jertfe, dar nu aveau voie sa mearga... departe. Nici acest lucru nu a dat rezultate, deoarece Dumnezeu le porun-cise s3 fac& o calatorie de trei zile. De ?n-data ce Egiptul a scapat de urgia aceasta, Faraon s-a razgandit, interzicandu-Ie is-raelitilor sa mearga.

E.A cincea urgie - ciuma vitelor (9:1-7)

Dupa ce Faraon a fost avertizat de ceea

ce avea sa urmeze, Dumnezeu a trimis o molima, probabil antrax (buba rea/neagra), care a nimicit toate vitele egiptenilor de pe camp. Animalele israelitilor n-au fost atinse. Deci a fost o judeeata discriminato-rie care nu se poate explica prin fenomene naturale. Toate Tncercarile de a explica urgiile pe temeiuri naturaliste se fac tandari. Nu toate animalele egiptenilor au fost dis-truse atunci, Tntrucat de unele din ele se pomenes,te Tn versetul 19 iar allele au fost sacrificate in noaptea de Paște (12:29b). Unele au fugit Tn case (v. 20). Deci „loate" din versetul 6 se refera la „toate cele de pe camp" sau „de toate felurile". Berbecul, capra si boul erau animale sacre Tn Egipt. Acum cadavrele lor inlrte in putrefactie poluau mediul.

F.A ?asea urgie - varsatul negru (9:8-12)

Cand Faraon s-a Tmpietrit din nou, Dumnezeu a facut ca cenusa sa fie trans-formata Tn bube ce au erupt pe pielea oa-menilor si a animalelor din Egipt. Chiar si magii au fost afectati. Cu cat Tsi Tmpietrea Faraon mai tare inima, cu atat Dumnezeu i-o i'mpietrea mai mult.

G. A \$aptea urgie - grindina si focul (9:13-35)

„Toate urgiile Mele" probabil Tnseamna forta deplina a

urgiilor trimise de Dumnezeu. Domnul Ti aminteste lui Faraon ca l-ar fi putut distruge pe el si pe egipteni cu urgiie uMerioare, dar caT! cnuase pentru a-i arata puterea Lui si pentru a-și raspandi faima pe Tntreg pamantul. Nu g!sim nici un gand Tn versetul 16 din care sa reiasa ca

Faraon ar fi fost predestinat pedepsei ves-nice. Reprobarea nu este o doctrina biblica. Domnul S-a folosit de Faraon ca exemplu despre ceea ce se Tntampla cu cineva care este hotarat sa se Tmpotriveasca puterii lui Dumnezeu (vezi si Ro. 9:16, 17).

Urmatoarea urgie a constat Tn grindina, fulgere sau foe sj trasnete. Acestea au dis-trus oameni, animale si toate granele gala de recoltat (cf. v. 31, 32); dar graul ^i secara n-au fost atinse fiindca acestea se coc mai tarziu. Israelitii , care locuiau Tn Gosen, n-au fost atinsi. Ca raspuns la rugamntea lui Faraon, Moise s-a rugat si urgia s-a oprit. Dar, dupa cum se aslepta Moise. Faraon s-a Tndarjit si mai mult Tn hotararea de a nu-i lasa pe evrei sa piece.

H. A opta urgie - lacustele (10:1-20)

Moise si Aaron 1-au prevenil pe Faraon ca va urma o urgie provocata de lacuste, dar el s-a Tnvoit sa-i lase doar pe barbati sa piece pentru a tine o sarbatoare Tn cinstea Domnului. Femeile si copiii trebuiau sa ramana. Dumnezeu Tnsa nu putea Tngadui ca barbatii sa fie Tn pustiu, Tn limp ce fami-liilc lor ramaneau Tn Egipt. Urgia a fost atat de puternica Tncal a produs pagubc lara precedent; lacustele au acoperit toata tara si au consumat tot ce se mai putea consuma. Aceasta a aratal ca zeul Serapis era neputin-cios Tn a-i apara de lacuste. Faraon parea gata sa cedeze, dar tot nu le-a dat drumul copiilor lui Israel sa piece.

I. A noua urgie - trei zile de intuneric (10:21-29)

10:21-28 A noua urgie a constat din trei zile de Tntuneric care s-au resimtil Tn toala tara - facandu-se, din nou, exceptie de Gosen, unde locuiau israelitii. care au avut lumina Tn casele lor. acesta fiind, evident. un miracol. Ra, zeul soarelui la egipteni, a fost demascat, demonstrandu-i-se nepu-tinta. Faraon i-a spus lui Moise s5 mearga Tn pustiu cu femeile si cu copiii, dar sa lase turmele de vile

Tn tara. E! se gandca ca asta va garanta intoarcerea lor. (In plus, probabil ca dorea sa-si refaca propriile sale turme.) Dar Tn acest caz n-ar mai fi ramas animale de jertfit pentru Iehova. Or, toc-mai pentru asta voiau sa piece din Egipt: ca sa-I aduca jertfe. Cand Moise a refuzai

compromisul sugerat, Faraon i-a poruncit sa dispara penrru totdeauna din fata lui.

10:29 Afirmatia puternica a lui Moise: „Bine ai spus! Niciodata nu Tti voi mai vedea fata" pare sa fie contrazisa de 11:8, unde se spune ca¹ Moise „a iesit de la Faraon aprins de m&nie." Matthew Henry opineaza ca „niciodata... nu voi mai" ar Tnsemna „dupa acest timp" iar 11:8 ar fi inclus in acelasi schimb de replici. El scrie:

Astfel TncStj dupa acest schimb de replici, Moise n-a mai venit, pana cand nu a lost chemat. Observati, ca atunci cand oamenii alungii de la ei cuvantul lui Dumnezeu, El Tngaduie pe drept sa vina peste ei o lucrare de rat2cire și sa li se raspunda dupa multitudinea idolilor lor. Cand gadarenii au vrut ca Isus sa piece de la ei, El i-a parasit imediat.⁹

VI. PASTELE

\$1MOARTEA

INTAILOR NASCUTI

(11:1-12:30)

11:1-10 Moise nu plecase Tnca din prezenta lui Faraon. In versetele 4-8 el Tnca vorbeste cu monarhul. Primele trei versete pot fi considerate o paranteza. In vederea ul-timei urgii, a zecea, Dumnezeu i-a spus lui Moise sa le puna in vedere israelitilor sa cearS vase de argint si de aur de la egipteni. Moise I-a prevenit pe Faraon ca toti fntaii nascuti... din Egipt vor fi ucisi la miezul noptii stabilite (vezi 12:6), ca israelitii nu vor fi afectati de aceasta nenorocire si ca nobilii de la curtea lui Faraon se vor Tnchina, rugan-du-i pe evrei sa piece cu totii, imediat. A-tunci Moise 1-a p&riSsit pe monarh, iesind mSnios de la el. Avertismentul s-a lovit din nou de niste urechi surde si Domnui i-a Tmpietrit inima lui Faraon si mai mult.

12:1-10 Domnui le-a dat lui Moise si lui Aaron instructiuni detaliate despre modul in care trebuiau sa prepare primul Paste. De-sigur, mielui este un tip al Domnului Isus Cristos (1 Cor. 5:7). Trebuia sa fie fara cusur, Tntruchipand totala absentia de pacat Tn viata lui Cristos; trebuia sa fie de sex mas-culin, de un an, sugerand probabil faptul ca Domnui

a fost frant in floarea vietii; trebuia tinut pana Tn a paisprezecea zi a lunii, din nou aceasta fund o anticipare a celor treizeci de ani ai vietii particulare petrecute de Mantuitorul la Nazaret, timp Tn care a fost testat

de Dumnezeu, după care a fost testat public timp de trei ani sub privirile alente ale oa-menilor; apoi mielui trebuia Tnjunghiat de adunarea lui Israel, cum avea sa fie si Cristos luat de maini miselesti si Tnjunghiat (Fapte 2:23); apoi mielui trebuia ucis Tn amurg, Tn-tre ceasul al noualea si al unsprezecelea, după cum si Isus a fost ucis Tn ceasul al noualea (Mat. 27:45-50). Sangele mielului trebuia aplicat pe ușa, aducand salvarea de nimicitorul (v. 7), tot a?a cum si sangele lui Cristos, Tnsusit prin credinta, aduce mantuire de pacat, de eul propriu si de Satan. Camea mielului trebuia fripta' la foe, aceasta Tn-truchip^indu-L pe Cristos Tndurand mania 1 ui Dumnezeu Tmpotriva pacatelor noastre. Trebuia mancat cu azimi și ierburi amare, sim-bolizandu-L pe Cristos ca hrana a poporului Sau. Trebuie sa traim vieti de sinceritaie -ji adevar, faradospealamalitieii ;ji araulatii. cu pocainta adevarata, amintindu-ne Tntotdeauna c^t de amara a fost suferinta lui Cristos. Nici un os al mielului nu trebuia frant (v. 46), stipulate ce s-aTmplinit literahnenteTn cazul Domnului nostru (Ioan 19:36).

12:11-20 Primul Paste trebuia celebrat de oameni gata de drum, amintindu-ne ca, Tn calitate de pelerini aflati pe un drum lung, trebuie sa calatorim despovarati. **Pa^tele** (Tn engleza: „Passover”) s-a numit a?a fiindca Domnului *a treait peste* casele stropite cu sange. Sintagma „passover”¹ („paste”) nu Tnseamna „a trece pe langa”. Cole explica:

Indiferent daca era corect din punct de vedere etimologic sau daca era doar un joe de cuvinte. *pesah* Tnseamna pentru Israel „o trecere peste” sau „o sarire peste” si s-a aplicat actului savarsil de Dumnezeu Tn acest punct din istorie prin care 1-acrutat pe Israel.

Pastele a avut loc Tn a paisprezecea zi a ca-lendarului ebraic religios (v. 2). Strans' legatade Paste era Sarbatoarea Azimilor. In acea noapte amtaiului Paste, oamenii an parasit Egiptul cu atata graba meat n-a mai fost timp sa se dospeasca painea (v. 34, 39). Ulterior, cand aveau sa sarbatoreasca Praznicul timp de

sapte zile, aveau sa-si aminteasca de graba exodului lor din Egipt. Dar, TntrucSt dospeala Tntruchipeaza paca-tul, lor avea sa li se mai aminteasca faptul

ca cei care au fost rascumparati cu sange trebuie sa faca in urma pacatul si lumea (Egiptul). Oricine manca paine dospita urma sa fie **nimicit (rupt)** - adica, exclus din tabara, si privat de privilegiile pe care le implica ea. In unele contexte „nimicit” Inseamna condamnat la moarte.

12:21-27 Apoi Il auzim pe Moise transmitand instructiunile acestora batranilor Israelului. Alte detalii sunt date despre felul in care trebuia stropita usa cu sangele mielului. Isopul ar putea simboliza credinta si, in acelasi timp, o aplicatie personala a jertfei lui Cristos. Pastele ar mai constitui si o baza pentru educatia generatiilor viitoare carora trebuia sa ii se infatiseze povestea rascumpararii cand membrii acelei generatii vor intreba despre semnificatia sarbatorii.

12:28-30 La miezul noptii intaii nascuti au fost loviti, asa cum fusese prevenit Faraon. Mari tipete s-au auzit in Egipt, caci n-a fost casa in care sa nu fi murit cineva. Israelitilor li s-a permis, in sfarsit, sa plece.

VII. EXODUL DIN EGIPT

(12:31-15:21) A. Fuga spre mare (12:31-13:22)

12:31-37 Versetul 31 nu Inseamna neaparat ca Moise s-a intalnit cu Faraon fata in fata (vezi 10:29). Ceea ce face sau spune un servitor Ti este atribuit stapanului sau. Moise prezisese ca slujitorii lui Faraon ii vor ruga pe evrei sa plece (11:8).

Israelitii au plecat... spre Sucot, o regiune a Egiptului ce nu trebuie confundata cu cetatea din Palestina cu acelasi nume (Gen. 33:17). Egiptenii de-abia au asteptat sa le dea israelitilor tot ce au avut mai de pret, numai sa scape de ei. Cat priveste evreii, aceste lucruri ce li s-au dat nu au fost decat o rasplata binemeritata pentru toata munca grea pe care i-au prestat-o lui Faraon. Prin aceasta li se furniza echipamentul necesar calatoriei 51 materia-tele de care aveau nevoie pentru slujirea lui Dumnezeu. Aproximativ sase

sute de mii de barbati au parasit Egiptul, pe langa femeile si copiii. Numarul total al barbatilor a fost de 603.550 (38:26). Numarul total al israelitilor a fost de circa doua milioane.

12:38, 39 Exista destule divergente de opinie cu privire la data Exodului. O data

general acceptata este cca. 1440 T.Cr. Alti carturari il plaseaza pe la 1290 T.Cr. sau chiar mai tarziu (vezi Introducerea). O multime diversa (caci au plecat si multi straini) s-a deplasat Tmpreuna cu israelitii cand acestia au parasit Egiptul. Acestor oa-meni li s-a aplicat termenul de „adunaUtra” in Numeri 11:4, cand s-au plans Tmpotriva Domnului, Tn ciuda bunatatii manifestatc fata de ei.

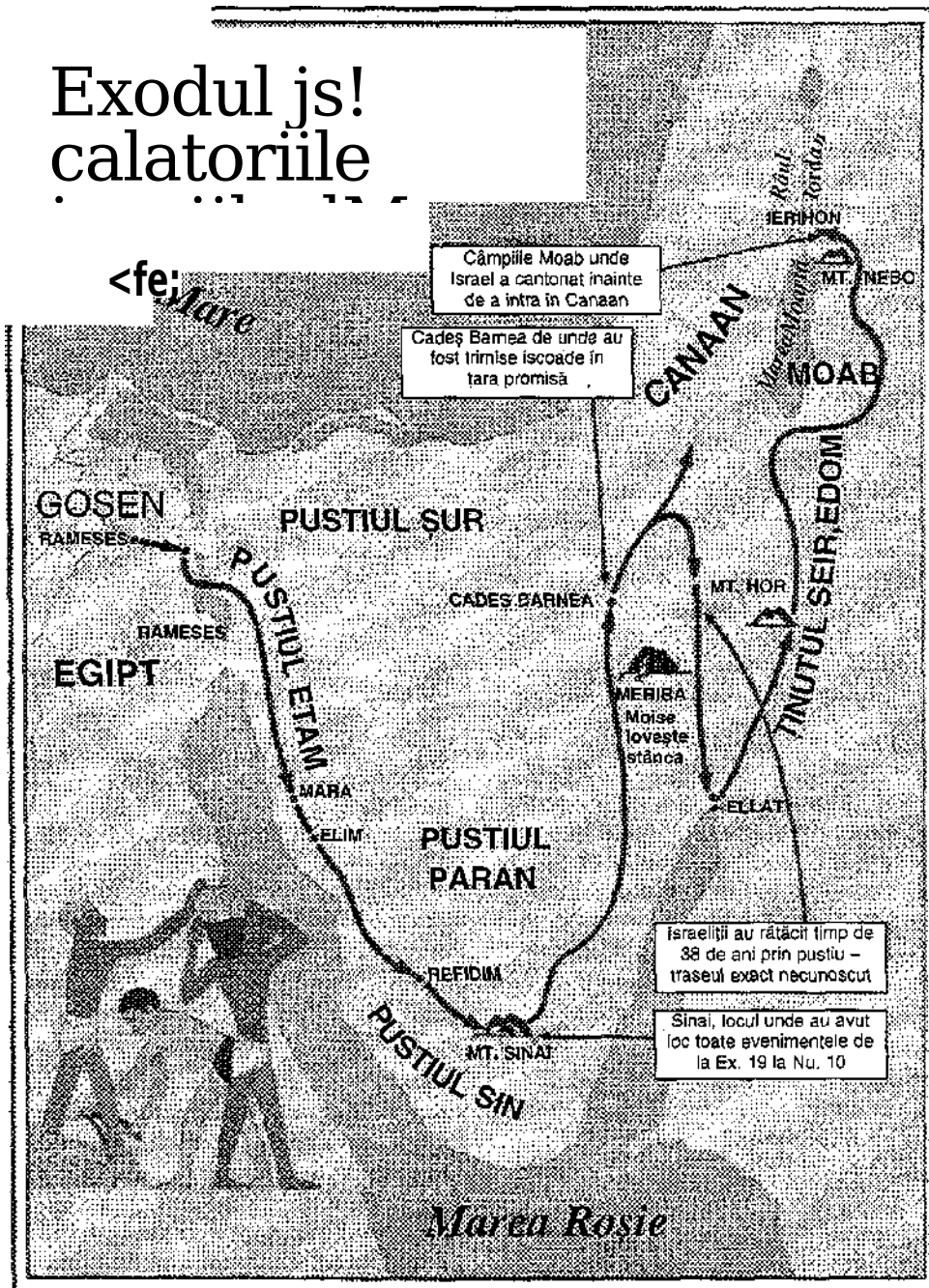
12:40-42 In ce priveste cronologia din versetul 40, vezi comentariul la Gencza 15:13, 14. Cei patru sute treizcci de ani mentionati aici acopera timpul total petre-cut de Israel in Egipt. Este o cifra exacta. la... zi. Ce este important de remarcat aici este ca Domnui n-a uilat promisiunea fa-cuta cu secoleTnainte. Scotandu-Si poporui din Egipt, El \$i-a Tmplinit Cuvantul. Domnui nu este delasator nici Tn ceea ce priveste implinireapromisiunii rascumpararii noas-tre(2Pe. 3:9). intr-ozi viitoare, „anti-tipul” lui Moise, Domnui Isus, Isi va scoatc poporui Sau afara din aceasta lume. ducan-du-I Tn eternul Pamant al Fagaduintei.

12:43-51 Porunca sarbatoririi Pastelui anuai specifica faptul ca numai cei circum-ci\$ii aveau voie sa participe, fie straini, ve-cini sau servitori. **Nici un strain sa nu manance din Paste... Strainul si sluji-torul angajat sa nu manance.**

13:1-15 Domnui i-a salvat pe tntaii nascuti ai israelitilor de la moarte Tn Egipt; de aceea, Tntaii nascuti dintre oameni si ani-male trebuiau consacratii Domnului. ca apartinand Lui. Fiii intai nascuti au devenit preoti ai lui Dumnezeu, pana cand tribul lui Levi a fost pus deoparte, mai tarziu, pentru aceasta slujba. Inlail nascuti dintre ani-malele curate trebuiau jertfiti Domnului Tn primui an. Inlaiul nascut dintre animalele necurate, cum ar fi **magarul**, nu putea l'i jertfit Domnului; de aceea, trebuia rascumparat cu moartea unui **miel**; adica, un miel trebuia samoaram locu! iui. Daca magarul nu era rascumparat, atunci trebuia sa i se franga gatul. Cu alte cuvinte,

era o chestiune de optiune, Tntre rascumpararc si nimicire. Mai tarziu, rascumpararea magarului s-a putut face cu bani (Lev. 27:27; Nu. 18:15). Copilul Tntai nascut, adus pc lume in pacat, de asemenea trebuia ras-

Exodul și călătoriile

Exodul și călătoriile copitlor lui Israel

cumparat, plata lui fiind cinci sicli (Nu. 18:16). Acest lucru avea menirea de a-i a-minti omului de conditia sa necuratS pe plan moral pe care o are Tnaintea lui Durnnezeu.

Dupa cum sfintirea intaiufui nascut sim-boliza consacrarea pentru Durnnezeu, Sar-batoarea Azimilor reprezenta puritatea morala cerutii de la cei rasc'umparati. Timp de sapte zile trebuiau sa manance azimi si nu aveau voie s& aiba dospeala in casa. Atat sfintirea Tntaiuiui nascut, cat si sarbatoarea azimilor trebuiau sa fie lectii practice pentru generatiile viitoare, ilustrand modul in care Domnul si-a izbavit poporul din Egipt.

13:16 Mai tarziu, evreii au respectat ver-setele 9 si 16 literalmente, facandu-si filac-terii sau mici cutiute de piele ce contineau portiuni ale Cuvantului lui Durnnezeu, pe care si le legau de frunte si de incheietura mainii. DarTntelesul spiritual este ca tot ceea ce facem (**mana**) ?i tot ceea ce dorim (**ochii**) trebuie sa lie in concordant cu Cu-vantul lui Durnnezeu.

13:17-20 Cei mai direct drum din Egipt in Canaan ar fi tost prin tara filistenilor, o calatorie de circa doua saptamSni de-a lun-gul drumului de coasta cunoscut sub nu-mele de „Drumul lui Horus”*. Dar acesta era un drum lat, intens circulat si aflat sub per-manenta supraveghere a armatei egiptene. Pentru a-SJ salva poporul de eventuale a-tacuri si descurajari, Durnnezeu i-a condus pe israeliti pe un drum mai sudic, prin peninsula Sinai. Copiii lui Israel au ies.it in formatie [de lupta]. De asemenea, au luat cu ei osemintele lui Iosif, pentru a le depune in Canaan, potrivit juramantului solemn pe care il facusera stramoşii lor. C. F. Pfeiffer scrie:

Termenul biblic pentru marea care a fost despi-cata Tnaintea ior este „Yam Suf”, adicti textual: „Marea Trestiiilor” (Exod 13:18). Zona cunoscuti Tn prezent sub denumirea de *Lacurile Amare* facea, probabil, corp comun cu Marea Rosie in timpurile strSvechi, ceea ce explica redarea sinlagmei „Marea Trestiiilor” prin „Marea Rosie”. S-au

avansat numcroase teorii privitoare la locul exact al traversarii, dar nici una nu a fost unanimacceptata."

13:21,22 Prezenta Domnului in mijlocul copiilor Sai a fost indicata **ziua printr-un**

stalp de nor iar **noaptea printr-un stalp de foe**. „Acestea erau”, cum se exprima

Matthew Henry, „miracole ce ramaneau permanent in picioare”.¹² Acest nor de slava e cunoscut sub denumirea de Shekinah, pro-venit de la termenul ebraic *a locui*. Stalpul (sau coloana) ilustra calauzirea poporului de catre Durnnezeu si protectia pe care o asigu-ra El israelitilor in fata dusmanilor (Ex. 14:19, 20). Ambele exemple Il intruchi-peaza minunat pe Domnul Isus.

B. Trecerea Marii Rosii (cap.14)

14:1-9 Capitolul 14 este unui din cele mai dramatice din toata Biblia. Domnul i-a indrumat pe **copiii lui Israel** spre **Pi Hahi-rot**, un punct situat la vest de Marea Rosie. Acest lucru facea ca scaparea sa para imposibila, sporind astfel si mai mult mira-colul ce a urmat. Faraon a crezut ca israelitii sunt prinsi in cursa, drept care a pornit in urmarirea lor, cu oštirea lui de sase **sute de care alese si toate carele Egiptului, cu ofiteri peste ele**. Ajungerea din urma, dc catre Faraon, a celor doua milioane de israeliti aparent neajutorati, **asezati cu tabara langa mare** ?i prinsi ca Tntr-un clește Tntre aceste doua pericole, este probabil sursa proverbului ce ilustreaza o dilema teribila: "Between the devil and the deep blue sea" (ntre diavol [Faraon] si marea adanca si albastra [Marea Ro^ie]!). **14:10-14** Cand **copiii lui Israel** si-au ridicat ochii si au vazut armata egipteana Tnaintand spre ei, au ramas, evident, Tnmar-muriti, dar, dand dovada de Tntelepciune, **au strigat catre Domnul**. Indata dupa acea insa au Tnceput sa se planga conducatoii-ii pus de Domnul, Moise, asa cum facusera si mai devreme (5:21). spunand ca ar fi fost mai bine pentru ei sa-i slujeasca pe egipteni decat sS moara in pustiu. Acesta a fost un gest de necredinta crasa din paitea lor. nefiind defel ultimul caz in care avea sa se ma-nifeste necredinta in viata lor. Nemaifiind timid, Moise le-a spus: **„Stati pe loc si veti vedea izbavirea pe care v-o va da Domnul in ziua aceasta.”**

14:15-18 Unul din cele mai man mira-cole din toata istoria era pe

punctul de a sc produce: Domnul i-a poruncit lui Moise,... „Spune

copiilor lui Israel sa porneasca inainte. Tu ridica-ti toiagul, intinde-ti mana spre mare si despic-o; 51 copiii lui Israel vor trece prin mijlocul marii ca pe uscat"

in legatura cu impietrirea de catre Dum-nezeu a inimilor egiptenilor si slavirea Sa tn Faraon si in toata oastea lui, Matthew Henry scrie:

Este un lucru drept din partea lui Dumnezeu sa-i pun5 sub efectele maniei Sale pe cei care s-au rmpotrivit atata timp inlluen^eior harului Sau. Cuvintele sunt rostite ca 0 forma de triumf asupra acestui rebel fncapatinat si plin de cutezanta.^{1-*}

14:19-28 Ingerul Domnului

(Cristos, vezi Judecatori 6 pentru discutarea acestui subiect) Şi-a ocupat locul ca stiilp de nor in urma ostirii Israelului, protejandu-i pe israelii de egipteni. Stalpul de nor le asigura israelitilor lumina' iar egiptenilor intuneric. La sernnul lui Moise, Marea Rosie s-a des-picat, formand doua ziduri de apa cu un drum uscat la mijloc Israelitii au trecut Tn siguranta, dar cand armata lui Faraon a Tncercat sa treaca, Domnul a provocat Tn-valmaseala Tn tabara egiptenilor si le-a dis-trus carele, Tngrozindu-i. Inainte de a se putea retrage, marea s-a Tnchis la loc peste ei, la porunca lui Moise. Nu a mai ramas nici unul Tn viata. Aceaşi credinta care a deschis Marea Rosje ne permite sa facem imposibilul cand mergem pe calea voii lui Dumnezeu.

14:29-31 Traversarea Marii Rosii este considerate drept cea mai mare manifestare a puterii lui Dumnezeu m VT, dar cea mai mare putere manifestatS *In toate timpurile* este aceea care L-a Tnviat pe Cristos din morti.

C. Cantarea lui Moise (15:1-21)

Dupa cum Pastele vorbeste despre ras-cumpararea prin *sdnge*, Marea Rosie ilus-treaza rascumpararea prin *putere*. CSntarea lui Moise 0 celebreaza pe aceasta din urma. Dr. H. C. Woodring a rezumat-o dupa cum urmeaza:¹⁴

Preludiu (v. 1) - triumful lui Iehova.

Strofa #1 (v. 2, 3) - *Ce este El: putere, cantec, salvare.*

Strofa #2 (v. 4-13) - *Ce afacuiEl: victorie*

asupra dusmanilor din trecut,
izbavirea poporului Sau din
Egipt.

Strofa#3 (v. U-|6)-*CtvafaceEl*:
victorie asupra dusmanilor
viitori; El Isi va conduce poporul
la mostenirea sa.

Postludiu (v. 19) - Contrastul dintre
Tnfran-gereaEgiptului și
izbavirea Israelului.

Raspunsul antifonic dat de Miriam
si de toate femeile (v. 20, 21).

Cu aproape trei secole Tn urma
comen-tatorul englez Matthew
Henry si-aexprimat aprecierea si
Tntelegerea pentru aceasta
mareata oda spirituals dupa cum
urmeaza:

Cu privire la acest dintec, am putea
observa ca este: (1) Un canlec
stravecii, eel mai stravechi pe care-l
cunoastem. (2) O cat se poate de ad-
mirabifa compozitie, Tntr-un stil
Tnallator ^i mag-nific, plin de
imagini vii si adecvate. intregul
cSntec fiind foarte miscator. (3) Este
un cantec slant, consacrat onoarei
lui Dumnezeu, avand menirea de a-l
preamari numele si a-l aduce laudii
Lui - și numai Lui - si nicidecum de a-
l preamari pe vreun om: srlntenia
Domnului este gravata Tn versurile
lui, Lui fiindu-i dedicate meiodia si
corul israelitilor. (4) Este un cantec
tipic. Triumfurile bisericii evangheliei.
Tn Tnvin-gerea dusmanilor ei, sunt
exprimate prin cantarea lui Moise si
prin cantarea Mielului con-topite,
despre care ni se spune ca se canta
pe 0 mare de crista!, dupa cum
aceasta cantare a fost cantata pe
Marea Rosie, Apo. 15:2, 3.¹⁵

VIII. CALATORIA SPRE SINAI

(15:22-18:27) A.

**Pustiul șur (15:22-
27)**

Versetul 22 Tncepe cu reiatarea
calato-riei de la Marea Rosie la
Muntele Sinai. Fiecare pas este plin
de lectii spirituale pentru
credincicsii de orice vSrsta. De
pilda, **Mara**, care Tnseamna *amar*,
releva expe-rientele amare ale
vietii. Lemnul sugereaza crucea
Calvarului, care transforma
lucrurile amare ale vietii Tn
dulceata. La **Mara** Domnul S-a
revelat ca „ *Domnul care te vin-
cleca*” (*YHWH Rofeca*). El apromis
ca-i va izbavi pe israeliti de **bolile**
care-i afectau pe egipteni. **Elim**, cu

cele **douasprezece fan-tani de
apa** ale sale si cei **saptezeci de
palmier!** sugereaza odihna si
Tnviorarea de care avem parte
dupa ce am trecut pe la cruce.

B. Pustiul Sin (cap. 16)

16:1-19 Calatorind spre sud-est, poporul a ajuns in pustiul Sin.¹⁶ Acolo ei s-a plans mult de lipsa hranei si a tanjit mult dupa mancar-ea din Egipt, parand ca uitase de sclavia teri-bila care Tnsotea acea hrana. Dumnezeu a raspuns cu multa compasiune, procurand prepelite noaptea si mana dimineata. Pre-pelilele li s-au dat doar de doua ori, aici si in Numeri ! 1:31. Tn timp cc mana li s-a dat tot timpul. „Mana” inseamna „Ce este aceas-**ta**?” Era hrana procurata miraculos de Dumnezeu; nu exista posibilitatea explicarii ei pe cale natural! Mana consta in fulgi mici, ro-tunzi si dulci (v. 31), ilustrand smerenia, desavarsirea, curatia si dulceata lui Cristos, Painea lui Dumnezeu (Ioan 6:48-51). Venirea ei era intr-un fel legata de roua diminetii. amintindu-ne ca Duhul Sfânt este Cel care face sufletele noastre sa beneficieze de misiunea de slujire a lui Cristos. Is-raelitilor li s-a permis sa adune... un omer de persoana. Indiferent cat de mult sau putin au adunat, cautand sa aproximas un omer, au avut Tntotdeauna destul si niciodaia prea mult. Aceasta simbolizeaza' suficienta lui Cristos de a implini toate nevoile poporului Sau si rezultatele obtinute atunci cand crestinii impart cu cei aflati in nevoi (2 Cor. 8:15). Mana trebuia adunata dis-de-di-mineata, inainte ca soarele s-o topeasca. La fel trebuiesi noi sa ne hranim cu Cristos la inceputul fiecarei zile, inainte ca presiunile vietii sa ne Tmpresoarc. Mana trebuia adunata zilnic, asa cum trebuie sa ne hranim si noi zilnic cu Domnul. Trebuia adunata in primele sase zile ale saptamanii, fiindca Tntr-a saptea nu cadea nici o mana.

16:20-31 In a sasea zi oamenilor li s-a poruncit sa adune de doua ori mai mult decat in alte zile, pentru a avea si in ziua de Sabat. Daca lasau o parte din mana pentru alte zile, mana facea viermi. Mana semana cu semintele albe de coriandru si avea gust de turta cu miere. Putea fi coapta sau gatita. Moise i-a certat pe cei care se

duceau sa adune in ziua Sabatului.

16:32-34 O parte din mana a fost pusa Tn-tr-o urna de aur si pastrata ca memorial, pentru ca mai tarziu sa fie depusa in chivotul legamantului (Ev. 9:4). Dumnezeu S-a odih-nit Tn a saptea zi la creatie (Gen. 2:2), dar nu

i-a poruncit omuii sa se odihneasca si la acea data. Dar acum El a dat legea Sabatului natiunii Israel. Mai tarziu va deveni una din cele zece porunci (20:9-11). Era un semn al legamantului facut cu Israel la Muntele Sinai (31:13) si un memento saptamana! al eliberarii lor din robia egipteană (Deut. 5:15). Neamuri nu li s-a poruncit nicio data sa tina Sabatul. Noua din cele zece porunci se repeta in Noul Testament ca instructiuni in neprihanire pentru biserica. Singura care *nu* se repeta este legea Sabatului. Totusi exista *principali* unci zile de odihna pe saptamana pentru toata omenirea. Pentru crestini, aceasta zi este prima zi a saptamanii, Ziua Domnului. Nu este o zi a responsabilitatii legale, ci o zi de privilegiu al harului lui Dumnezeu, cand, eliberati de activitatile lumesti, putem sa ne dedicam plinarinchinarii si slujirii Domnului.

„Marturia” („I-a pus Tnaintea marturiei”, v. 34), se refera la „Chivotul” Legamantului, care este mentionat aici inainte de a l’i existat. Este o ilustratie a legii mentionarii prealabile. „**Marturia**” ar putea de asemenea sa fie o referire la Cele Zece porunci, in functie de context.

16:35, **36** Consumarea manei timp de patruzeci de ani este o prezicere a timpului c[^]t israelitii vor ratifica in desert. Mana a Tncetat sft mai cada cand au ajuns la Ghil-gal, imediat dupa ce au pasit Tn interiorul hotarelor tarii Canaan (Ios. 5: i2).

C. Refidim (cap. 17)

17:1-7 La Refidim poporul s-a certat cu Moise datorita lipsei de apa. Domnul l-a sfa-tuit pe Moise sa plece spre regiunea cunoscuta sub numele de Horeb (Tnsemnand *pustietate*) si sa loveasca stanca cu toiagul sau. Cand a facut asa, a tasnit apa din stanca - o Tntruchipare a Duhului Slant, care a fost dat Tn ziua Cincizecimii ca rod al lovirii lui Cristos pe Calvar. **Masa(h)** (Tnsemnand *ispitire* sau *testare*) a fost locul Tn care israelitii L-au incercat sau testat pe Dum-

nezeu. **Meriba(h)** (*mustrare* sau *sfada*) a fost locul unde s-au certat cu Moise.

17:8-16 Iosua (*lehoa este mantuire*) apare acum pentru prima oara pe scena. Ca slujitorul lui Moise, el **s-a luptat** cu **Amalec** la Refidim. Cat timp Moise tinea

mainile sus, mijlocind si bizuindu-se pe Dumnezeu, israelitii aveau victoria asigurata. Dar cand Moise a obosit si lasat jos mana, Amalec a fost superior. **Amalec**, urmas al lui Esau, este un tip al firii pamantesti - adica" natura rea, corupta, adamica a omului. Observati urmatoarele paralele ntre firea pamanteasca si Amalec: (1) se Tnfatiseaza dupa ce Duhul Stant a fost daruit credinciosului la convertire si lupta impotriva Duhului; (2) **Domnul va purta razboi** impotriva firii vechi, din generatie in generatie; (3) firea veche nu este nicio-data eradicata din credincios pana la moarte sau la Rapirea Bisericii. (4) Ne sunt sugera-te doua mijloace prin care putem triumfa asupra firii vechi: rugaciunea si CuvSntul.

Dupa istoricul antic evreu Josephus, **Hur** era sotul lui Miriam, sora lui Moise. Acelasi Hur a fost lasat mai tSrziu cu **Aaron** pentru a supraveghea poporul in timp ce Moise s-a suit pe Sinai (24:14).

Domnul-este-steagul-meu

(ebr. *YHWH Nisst*) este un nume compus al lui Iehova.

D. Moise si Ietro (cap. 18)

18:1-12 Capitolul 18 marcheaza o di-viziune distincta in cuprinsul cartii Exod. Pana acum am avut mana, stanca Iovita si paraul - intruchipand Tntruparea lui Cristos, moartea Lui si darea Duhului Sfant. Acum dupa c^te se pare ni se ofera o dezvaluire Tn avanpremiera a slavei viitoare a lui Cristos. **Moise** este un tip al lui Isus domnind asupra pamantului. Ii vedem de asemenea pe evrei, reprezentati de **fiii** lor; Neamurile, ilustrate de **Ietro**; si biserica, simbolizata de sotia neevreica a lui Moise, Sefora. Toti acestia se vor bucura de binecuvantarile Imparadei de o mie de ani - evreii, Neamurile (neevreii), ca supusi Tn aceasta imparatie, iar biserica domnind impreuna cu Cristos asupra pamantului.

Evenimentele nu sunt redade

Tn ordine cronologica. Ietro este descris venind la Moise la Muntele Sinai in versetul 5, dar israelitii nu sosesc acolo decat in capitolul 19:2. Un comentator sugereaza. ca acest aranjament isi propune sa faca loc unei relatari neintrerupte despre intalnirea lui Moise cu Iehova si darea Legii. Moise isi lasase, probabil, sotia si cei doi copii, cand s-a in-

ters in Egipt. Acum **Ietro** ii aduce pe **Sefora, Ghersom si Eliezer** (*Dimnezeul men este ajutor*) ia Moise. Tn cadrul unei reu-nificari pline de bucurie. Se pare ca Ietro se convertise la adevaratul **Dumnezeu** aici, desi unii cercetatori considera ca fusese de mai multa vreme un inchinator al lui Iehova. **18:13-27** Cand Ietro a vazut povara extraordinar de mare ce apasa pe umerii lui Moise de a judeca poporul, 1-asfatuitpe gi-nerile lui sa aleagii din tot poporul oameni de o Tnalta¹ tinuta morala, **tematori de Dumnezeu, oameni ai adevarului, vrajmasi ai lacomiei**, care sa-I ajute. Propunerea lui Ietro se referea la **capetenii peste o mie, o suta, capetenii peste cincizeci si capetenii peste zece**. Aceasta avea menirea de a usura povara ce apasa asupra lui Moise. facilitand o solutionare mai rapida a problemelor. Unii cred ca sfatul dat de Ietro a fost de sorginte divinS, conferind o delegare destui de mare a autoritatii c&tre altii. Dar altii ne rea-mintesc cS Domnul nu da niciodaty.sarcini fara sa dea si har pent™ purtarea lor. Pana acum Dumnezeu ii vorbise lui Moise asa cum vorbeste cineva cu un prieten si nu folosise nici un intermedial De aceea Moise ar fi trebuit sa continue pana cSnd Dumnezeu Insusi ar fi schimbat situatia.

IX. DAREA LEGII (CAP. 19-24)

A. Pregatirea pentru fevelatie (cap. 19)

19:1-9 Copiii lui Israel au sosit acum la Muntele Sinai. Restul cartii Exod, cartea Levitic Tn Tntregime si primele noua capitole din Numeri consemneaza evenimentele care au avut loc aici.

De ia Adam pana Tn acest punct, nu e-xistase o lege directa de la Dumnezeu. Re-latiile Domnului cu poporul Sau fusesera marcate Tn mod predominant de har. Acum EI le-a oferit un legamant conditional, bazat pe lege: **...daca veti asculta glasul Meu si daca**

veti tine legamantul Meu, veti fi o comoara speciala a Mea, mai presus de toate popoarele;... Imi veti fi o imparatie de preoti si un popor sf^nt. DacS ascultau, El avea sa-i binecuvanteze. Fara sa-si dea seama cat de pacatosi si neputinciosi erau. israelitii au acceptat numaidecat termenii acordului. D. L. Moody comenteazS:

„Tot ceea ce a spus Domnul vom face". Limbaj semet, tradand o puternica doza de Incredere de sine. Vitelul de aur, tablele sparte, poruncile nerespectate, solii omorati cu pietre si Cristos respins si rastignit— sunt dovezi coplesitoare ale juramentelor neonorate aleomului.

DISPENSATHLE

AsistSm aici la o ruplura majora in isto-ria relatiilor lui Dumnezeu cu omenirea, dar mai ales in relatia Sa cu poporul Sau ales, Israelul. Schimbarea intervenita In ran-duirea Divina a treburilor omenirii, in acest loc si in alte parti, indica o schimbare in cadrul *dispensatiilor* sau al admini stratiilor.

Dupa cum spunea Augustin: „Faceti dis-tinctie intre epoci si Scripturile se armo-nizeaza." Dumnezeu a impartit istoria omenirii in epoci: „...prin care a facut si epocile" (Ev. 1:2, text marginal editia RV). Aceste epoci pot fi lungi sau scurte, dar nu durata lor constituie trasatura lor distinctiva, ci modul in care Se poarta Dumnezeu cu omenirea in aceste perioade.

Desi Dumnezeu *Insusi* nu Se schimba niciodata, *metodele* Sale se schimba. El pro-cedeaza In moduri diferite in perioade diferite de timp. Numim modul In care Dumnezeu Isi administreaza relatiile Sale cu omul Intr-o anumita era drept o *dispensatie*. Tehnic vorbind, o dispensatie nu inseamna o epoca, ci, mai degraba, o administratie, „o ispravni-cie", o oranduire sau o *economic* (termenul modern „economie" deriva din *oikonomia*, termenul din greaca Noului Testament care desemneazS o „dispensatie" sau o „adminis-tratie"). In realitate, este greu sa concepem o dispensatie fara s-o asociem cu ideea de timp. De pilda, istoria guvernarii Statelor Unite este impiktitape administratis Candspunem: administratia Kennedy sau administratia Bush, ne referim, desigur, la modul de functionare a guvernului In timpul mandatelor acestor presedinti,

esenta consti-tuind-o polidcile adoptate de acestia. in mod necesar Tnsa asociem aceste politici cu o anumita perioada de timp.

Prin urmare, prin *dispensatie* fntelegem *modul in care Dumnezeu trateazd cu oa-menii mtr-o anumita perioada a istoriei*. Relatiile dispensa^ionale ale lui Dumnezeu ar putea fi comparate cu modul In care este

gospodărită o familie. Unu este programul acesteia când ea se compune doar din sot și soție, și altul, bazat pe un set total diferit de proceduri, când într-o familie sunt și copii. Apoi, pe măsura ce copiii ajung la maturitate, iarăși asistăm la o schimbare de proceduri, lucrurile fiind tratate diferit în acea familie. Observăm că și în relațiile lui Dumnezeu cu omenirea operează același tipar (Gal. 4:1-5).

De pildă, când Cain 1-a ucis pe fratele său Abel, Dumnezeu 1-a marcat cu un semn, pentru că oricine îl va întâlni să nu-l omoare (Gen. 4:15). Dar după Potop, Dumnezeu a instituit pedeapsa capitală, prin următorul decret: „Oricine varsă sangele omului, și sangele său va fi varsat de om” (Gen. 9:6). Deosebirea se datorează schimbării de dispensații.

Un alt exemplu este Psalmul 137:8, 9, unde scriitorul cere să se abată o judecată severă asupra Babilonului: „Ah, fiica Babilonului, sortită pustiirii, fende de cine-ți va întoarce la fel raul pe care ni l-ai făcut! Ferice de cine va apuca pe pruncii tăi și-i va zdrobi destanță!”

Iar mai târziu, Domnul i-a învârtit pe oamănii săi: „Iubiți-vă vrăjmașii, binecuvântați-i pe cei ce vă blestema, faceți bine celor care vă urăsc și rugați-vă pentru cei care vă insultă și vă prigonesc” (Mat. 5:44)

E limpede, după câte se pare, că limba lui era adecvată pentru psalmist, care trăia sub lege, nu mai este adecvată pentru creștin, care trăiește sub har.

În Levitic 11 *anumite alimente* au fost desemnate ca fiind *necurate*. Dar în Marcu 7:19b Isus a declarat *toate alimentele curate*.

În Ezra 10:3 evreilor li s-a spus să se *debaraseze* de nevestele și copiii lor străini. În Noul Testament, credincioșii sunt îndrumați să *nu* se debaraseze de ei (1 Cor. 7:12-16).

Sub lege *numai marele preot* putea pătrunde în prezența lui Dumnezeu (Ev. 9:7). Sub har *toți credincioșii* au acces în Sfânta Sfințelor (Ev. 10:19-22).

Aceste schimbări arată clar că

s-a trecut de la o dispensație la alta.

Nu toți credincioșii sunt de acord asupra numărului dispensațiilor sau denumirilor care ar trebui să li se aplice. De fapt, nu toți

crestinii accepta, din capul locului, dispensatii le.

Dar noi putem demonstra existenta dis-pensatiilor in felul urmator: Mai Tntai de toate, exista eel putin doua dispensatii, legea si harul „Caci legea a fost data prin Moise, dar harul si adevarul au venit prin Isus Cristos" (Ioan 1:17). Faptul ca Biblia noas-tra este tmpartita Tn Vechiul si Noul Testament indica" faptul ca Tntre cele dou3 a inter-venit o schimbare de administratie. O dova-da Tn plus ca asa stau lucrurile o gasim tn faptul ca credinciosilor din aceasta epoca nu li se cere sa aducii jertfe animale, si prin aceasta indicandu-se ca Dumnezeu a intro-dus o noua ordine. Cu greu s-ar gasi crestin care sa nu faca distinctie mire aceste doua capitole majore ale Bibliei: Vechiul si Noul Testament.

Dar din moment ce suntem de acord ca exista *doua* dispensatii, vom ajunge heapa-rat la convingerea ca, in realitate, avem *trei* dispensatii, deoarece Dispensatia Legii nu fusese prezentata Tnainte de acest punct din cartea Exod, respectiv capitolul 19, situat la sute de ani dupa Creatie. Prin urmare tre-buie sa fi existat eel putin Tnca o dispensatie Tnainte de lege (vezi Ro. 5:14). Si astfel ajungem la cifra de trei.

In continuare conchidem ca trebuie sa mai existe eel putin Tnca o dispensatie, deoarece Scriptura se refera la „veacul viitor" Tn Evrei 6:5. Este vorba de acea pe-rioda Tn care Domnul Isus Cristos va reveni pentru a domni peste Tntreg paman-tul, cunoscut S Tndeobste sub denumirea de Mileniu sau Mia de ani.

Pavel face de asemenea distinctie Tntre *veacul de acum* si *veacul viitor*. Mai Tntai el se refera la o dispensatie ce i s-a Tncredintat lui Tn legatura cu adevarul evangheliei si cu biserica (1 Cor. 9:17; Ef. 3:2; Col. 1:25). Aceasta este epoca Tn care traim. Dar apoi el se refera si la o epoca viitoare, atunci

ciind mentioneaza la Efeseni 1:10 dispensatia plinatatii timpurilor" Reiese limpede din modul In care o descrie Pavel ca aceasta epoca nu asosit Tnca.

Asadar stim ca nu traim Tn epoca finala a istoriei lumii.

Dr. C. I. Scofield enumera șapte dispensatii, dupa cum urmeaza:

1. Inocenta (Gen. 1:28). De la crearea lui Adam pana la caderea lui.

2. Constiinta sau responsabilitatea morala (Gen. 3:7). De la cadere pana la sfarsitul potopului. ■

3. Guvernul uman (Gen. 8:15). De la sfarsitul potopului pana la chemarea lui Avraam.

4. Promisiunea (Gen. 12:1). De la chemarea lui Avraam pana la darea legii.

5. Legea (Ex. 19:1). De la darea legii p3na la Ziua Cincizecimii (Rusalii).

6. Biserica (Fapte 2:1). De la Ziua Cincizecimii pana la Rapire.

7. imparatia (Apo. 20:4). Domnia de o miede ani a lui Cristos.¹⁸ ■

Desi nu este important sa fim de acord asupra tuturor chestiunilor de amanunt, ne va fi Tnsa de mare fobs sa observam ca e-xista mai multe dispensatii diferite. In special distinctia dintre lege si har este foarte importanta. Altminteri vom luaportiuini din Scriptura ce se aplica la alte epoci si le vom forta sa se refere la epoca Tn care traim. Desi toate Scripturile sunt *defolos pentru noi* (2 Tim. 3:16), nu toate ne-au fost adresate expres *noua*. Pasaje care se ocupa de alte perioade de timp au, desigur, apli-catii si pentru noi, dar interpretarea lor primordiala se adreseaza epocii pentru care au fost redactate. Am subliniat deja restrictiile dietetice din Levitic 11. Desi interdictiile din acest capitol hu au caracter obligatoriu pentru crestinii de azi (Marcu 7:18, 19), principiile care stau la baza lor ramSn Tn pi-cioare — anume faptul ca trebuie sa evitam Tntinarea morala si spirituala.

Dumnezeu le-a promis israelitilor ca daca vor asculta de El, El le va da propasire materials (Deut. 28:1 -6). In acea perioada accen-tul se punea pe binecuvantari materiale Tn locuri pamantesti. Nu tot asa stau Tnsa lucrurile azi. Dumnezeu nu

promite ca va re-compensa ascultarea noastra prin prosperitate financiara. Mai degraba, binecuvantarile dispensatiei actuale constau Tn binecuvantari spirituale Tn locurile ceresti (Ef. 1:3).

■ Desi exista deosebiri Tntre diversele epoci, un lucru nu se schimba niciodata: evanghelia. Mantuirea a fost dintotdeauna, este si va fi mereu prin credintaTn Domnul. Iar temelia mantuirii pentru toate veacurile

este lucrarea isprSvita a lui Cristos pe cruce.¹⁹ Oameni din VT au fost mantuiti prin credinta in revelatia pe care le-a dat-o Domnul la un moment dat. De pilda, Avraam a fost mantuit crezandu-L pe Dumnezeu cand El a spus ca samanta patriarhu-lui va fi la fel de numeroasS ca stelele ceru-lui (Gen. 15:5,6). Poate ca Avraam nu stia prea mult sau chiar nimic despre ce avea sa se intample la Calvar dupa multe veacuri. Dar Domnul stia! Si astfel, cand Avraam L-a crezut pe Dumnezeu, El a trecut in con-tul lui Avraam toatH valoarea lucrarii vi-itoare a lui Cristos de la Cruce.

DupS cum s-a exprimat cineva: sfintii din Vechiul Testament au fost mantuiti „pe credit”, adica ei au fost salvati pe baza preujlui pe care avea sS-1 plateascS Domnul Isus cu multi ani mai tarziu (acesta fiind sensul textului de la Romani 3:25). Noi suntem mantuiti pe baza lucrarii pe care Cristos a realizat-o cu peste 1900 de ani in urma. Dar in ambele cazuri mantuirea este prin credinta in Domnul.

Trebuie sS ne pazim de pericolul de a conchide ca oamenii din timpul dispensablei legii ar fi fost mantuiti prin ascultarea de lege sau chiar prin aducerea de jertfe ani-male. Legea nu poate face altceva decat sa condamne; ea nu poate mantui (Ro. 3:20). Iar sangele taurilor si al tapilor nu poate s5 indeparteze nici un singur pacat (Ev. 10:4). Nu, nicidecum! Ci singura modalitate prin care mantuieste Dumnezeu este credinta, si numai credinta! (Vezi Romani 5:1).

Un alt lucru de care trebuie sa tinem sea-ma este faptul cS atunci cand ne referim la actuala epoca a bisericii ca fiind epoca harului, nu intelegem prin asta ca Dumnezeu nu S-ar fi purtat cu har fata de om Tn dispensatiile anterioare. Tot ce dorim sa subliniem prin epoca harului este cS Dumnezeu il testeaza pe om acum in conditiile harului, iar nu ale legii.

Este important sa realizam sj

faptul ca epocile nu se incheie cu precizie de secunde, ci adesea exista o suprapunere intre ele sau o perioada de tranzitie. Un exemplu il gasim in cartea Faptelor Apostolilor, cand noii biserici i-a trebuit o bucatS de timp pentru a se debarasa de elementele caracteristice ale dispensa^iei anterioare. Tot asa va exista

probabil o perioada de timp Tntre Rapire si Marea Stramtorare, in timpul careia isi va face aparitia omul pacatului și se va construi templul in Ierusalim.

Inca un cuvânt de incheiere: asemenea tuturor lucrurilor bune si folositoare, exista pericolul ca dispensatiile sa fie supuse unui tratament abuziv. Exista astfel unii crestini care imping dispensationalismul pana la extreme cum ar fi aceea conform careia ei nu accepta decSt epistolele redactate de Pavel in inchisoare ca avand aplicatie pentru biserica de azi! In consecin^a, acestia nu accepta botezul, nici Cina Domnului,²⁰ intrucat acestea nu se regasesc in Epistolele din Inchisoare! De asemenea ei propaga faptul ca mesajul evangheliei asa cum a fost acesta vestit de Petru nu ar fi unul ,si acelasi cu eel propovaduit de Pavel. (Vezi Gal. 1:8, 9 pentru combaterea acestei invataturi.) Oamenilor acestora li se spune uneori ultra-dispensationiști sau Bullingeriti (dupa nu-mele invatatorului E. W. Bullinger). Conceptia lor extremista cu privire la dis-pensatii trebuie respinsa..t

19:10-20 Oamenilor li s-a spus sa se pregateasca pentru a primi o revelatie de la Dumnezeu sp&landu-si **hainele** si abtinandu-se de la relatii sexuale. Asta a avut menirea de a-i Tnvata necesitatea de a fi cu-rati in prezenta lui Dumnezeu. **Muntele Sinai** era un loc infricosator. Nici oamenii, nici animalele nu aveau voie sa se **atinga** de el, sub amenintarea pedepsei cu **moartea**. Nu era voie ca ceilalti sa se duca dupa eel ce se facea vinovat de incalcarea acestei po-runci, urmandu-1 pe munte, ci trebuiau **sa-l strapunga** cu o sageata sau **sa-l omoare** cu **pietre** de la distant! Numai Moise si Aaron aveau voie sa se suie pe munte (v. 24) si chiar si ace?tia doar atunci c&nd suna cornul de berbec. Muntele era acoperit cu **un nor gros...** fiind inconjurat de **tunete si ful-gere... foe și fum... si tot muntele se cutremura cu putere**. Toate acestea reflec-tau grozaviile de a te intalni cu

Dumnezeu, in special de pe temelia pazirii legii.

19:21-25 Domnul a repetat avertismen-tul dat lui **Moise** conform caruia oamenii nu aveau voie sa se atinga de munte. La in-ceput lui Moise i s-a parut inutil sa le amin-teasca oamenilor, dar mai tarziu s-a confor-

mat. **Preotii** din versetele 22 si 24 erau probabil fin Tntai-nascuti.

B. Cele Zece Porunci (cap. 20)

Cele Zece Porunci au fost impartite de Domnul Isus in dou5 secjiuni, prima acoperind iubirea lui Dumnezeu iar a doua acoperind iubirea aproapelui (Mat. 22:37-47). Unii au sugerat ca de fapt in primele patru porunci ni se cere sa-L iubim pe Dumnezeu, pe cand altii sustin ca si Tn a cincea ni se spune acelasi lucru. Sintagma: „Domnul Dumnezeul tau” se regaseste in primele cinci porunci.

I. 20:1-3 Sa nu ai alti dumnezei. Este o prohibitie Impotriva inchinarii la mai mulfi dumnezei (politeism) sau impotriva inchinarii la orice alt dumnezeu decat Iehova.

n.

20:4-6 Sa nu-ti faci chip cioplit. Se in-

terzice nu numai inchinarea la idoli, ci si fabricarea acestora. Asta include tablouri, imagini si statui folosite Tn cadrul inchinarii, dar nu cuprinde toate tablourile sau statuile, deoarece taberaacolul continea heruvimi sculptati. De asemenea Dumnezeu i-a spus lui Moise sa faca un sarpe de bronz (Nu. 21:8). Porunca se refera evident la reprezentari picturale sau imagini ale

dumnezeirii.

Dumnezeu este **un**

Dumnezeu gelos -

adica, asteapta cu gelozie inchinarea si iubirea din partea alor Sai. El pedepseste **nelegiuirea parintilor in copii pana la a treia si a patra generatie**, prin intermediul slSbiciunilor acumulate, saraciei, bolilor si unei durate diminuate a vietii omului. Dar indurarea lui Dumnezeu se intinde peste **mii** (de generatii) peste **cei care** Il iubesc si pazesc **poruncile** Lui.

in.

20:7 Se interzice luarea **in deşert** a **Nu-melui** lui **Dumnezeu**. Asta mseamna a jura pe numele lui Dumnezeu ca o afirmatie falsa ar fi de fapt adevarata. Aici ar putea fi cuprinse si injuraturile, limbajul murdar, ocarile rostite printre dinti sau a te lega printr-un jurament cS vei face un lucru, pentru ca apoi sa nu te tii de promisiune.

IV. 20:8-11 Adu-ti aminte de ziua de sa-bat.

Menl:ionat prima oara la Geneza 2:1-3 si dat ca dispozitie Tn contextul adunarii manei (Ex. 16), sabatul a fost acum dat oficial poporului Israel sub titlul de porunca pe care trebuia s-o respecte cu strictete. Sabatul a tntruchipat odihna de care se bucura in prezent credinciosii Tn Cristos si de care se va bucura Tn timpul Mileniului creatiunea

Muntele Sinai. Vazut de pe cararea care suie pana in varf, Jebel Musa (dreapta) este considerat drept Muntele Horeb din Biblie sau Sinai, situat in partea de sud a Peninsulei Sinai, Tntre

rascumparata. Sabatul e ziua a saptea a sap-tamanii, Incepand de la apusul soarelui in ziua de vineri si pana la apusul soarelui in ziua de sambatS. Nicaieri in Noul Testament nu li se porunceste crestinilor sa tina sabatul.

v. ■ **20:12**

Cinsteste pe tatal si pe mama ta.

A cinsti inseamna aici a asculta de ei. Ver-setul ne invata ca ascultarea de paring este un mod de a trai care, in general; ii va asigu-ra cuiva o viata indelungata. tn schimb un trai marcat de neascultare si pacat duce ade-sea la o moarte prematura. Este prima porunca Tnsotita" de o promisiune (Ef. 6:2) si ne invatS ca trebuie sa avem respect fatS de autorita^i.

VI. **20:13 Sa nu**

ucizi. Aceasta porunca se referS Tn mod concret la omor premeditat sau asasinat, iar nu lapedeapsa capitala sau la omucidere. Porunca aceasta ne invata ca trebuie sa avem respect pentru sanctitatea vietir umane.

vn.

20:14 Sa nu comi^i adulter.

Aceasta prohibitie ne invata respectul pentru casni-cie, avertizandu-ne sa nu exploatam trupul altei persoane. *Probabil* acopera toate formele de comportament sexual nepermis.

VIII. **20:15 Sa nu**

furi. Asta se referS la orice fapta prin care o persoana o priveaza in mod ilegal pe altS persoana de bunuri ce-i apartin și ne invata respectul pentru pro-prietatea privata.

TJC **20:16 Sa nu**

marturisesti stramb.

Aceasta porunca interzice prejudicierea caracterului cuiva prin afirmatii neade-varate despre acea persoanS, prin care aceasta ar putea fi pedepsita sau chiar exe-cutata. Porunca ne mvata respectul pentru reputatia cuiva.

X. **20:17 Sa nu**

poftesti. Porunca a zecea trece

de la fapte la ganduri, aratandu-ne ca este pacat sS jinduim dupa orice lucru pe care Dumnezeu nu a rzmduit sa-1 avem. Pavel afirma ca aceasta porunca a produs o profunda mustrare In cugetul sau cu privire

la pacatul din viata sa (Ro. 7:7).

20:18-21 Dupa ce au fost date Cele Zece Porunci, **oamenii** au fost Tngroziti de mani-festarile Prezentei Divine, temandu-se ca vor muri daca Dumnezeu le va vorbi nemijlocit, ceea ce explica de ce Moise a devenit mediatorul lor.

- '20:22-26 Scopul legii lui Moise a fost de a le arata oamenilor pacatosenia lor. Dar apoi, Dumnezeu in harul Sau, le-a dat in-strucpuni privitoare la inaltarea unui **altar**, care sa le aminteasca oamenilor ca pacatosii se pot apropia de Dumnezeu numai pe temeiul sangelui varsat. Aitaml ni-L Tn-truchipeaza pe Cristos ca modalitatea prin care ne putem apropia de Dumnezeu. Omu! nu ar putea contribui cu nimic la perfectiu-nea lui Cristos, nici prin intermediul unor stradanii proprii, nici prin diferite grade de realizare umana. Preotii, urcand treptele cu vesmintele lor lungi si largi, ar fi putut sa se expuna intr-o maniera necuvenita pentru o ocazie atat de solemna.

C. Diverse legi (cap. 21-24)

1. Legi privitoare la sclavi (21:1-11)

21:1-6 Dupa ce a dat Cele Zece Porunci, Dumnezeu a mai, transmis o mare diversitate de alte legi menite sa gu-verneze conduita copiilor lui Israel.

. Un evreu putea deveni sclav. pentru acbitarea unei datorii, ca act de restituire a unui obiect furat sau nascandu-se din parinti evrei sclavi. Unui rob evreu putea sa i se ceara sa lucreze **şase ani**, dar in al **saptelea** an trebuia pus In libertate. Daca fusese casatorit cSnd a devenit sclav, atunci sotia lui era eliberata Impreuna cu el. Daca se casatorea in timpul servitutii, atunci soda si copiii ei erau proprietatea stapanului. in acest caz, el putea opta sa ramana sclav, gaurindu-i-se urechea de usorul usii, omul identificandu-se astfel de buna vole cu casa stapanului sau. Din acel moment el era „earmarked" („insemnat la ureche"). Este o minunata ilustratie, intruchipandu-L pe Cristos, Robul desavarsit, care

ne-a iubit at^t de mult incat nu a ales libertatea, ci S-a dus la crucea Golgotei. Avand in vedere ce a facut Mantuitorul pentru noi, se cuvine ca si noi sa-I fim robi de buna yoie, afirmand impreuna cu episcopal Moule:

Exodui

101

Stapanul meu, du-mă la usa;
Strîpunge-mi Tîncă o dată
urechea ce nu Ți
se mai Țmpotrivesc.
Legaturile Tale sînt libertatea
mea; lasă-
ma să stau
Lângă Tine, trudind, Țîndurînd și
as-
cultînd.²¹

21:7-11 Cîșt despre o sclavă, aceasta nu putea fi eliberată în anul al Șaptelea, în cazul în care stăpînul ei a luat-o între timp de soție sau concubina și era dispus să-și Țndeplînească fata de ea responsabilitățile ce-i reve-neau. În caz contrar, ea trebuia **racumpărată**, dar nu putea fi vîndută unor neevrei. Dacă stăpînul dorea să-o dea fiului sau ca soție, atunci trebuia să-o trateze ca pe o nora. Dacă stăpînul Țși lua o altă soție, avea în continuare responsabilitatea de a-i asigura sclavei respective cele necesare traiului și să-i acorde drepturi depline la căsătorie, aceste cuvinte referîndu-se probabil la aranjamente pentru spațiu de locuit. Altminteri ea trebuia eliberată fără să plătească bani. Faptul că Dumnezeu a dat legi privitoare la sclavie nu înseamnă că a aprobat sclavia. Mai degraba, El a dorit să protejeze drepturile civile ale celor aflați Țn robie.

2. Legi privitoare la vatămări corporale (21:12-36)

21:12-14 Versetul 12 prezintă regula generală conform căreia cauzarea morții cui-va atragea după sine sentința condamnării la **moarte** a făptuitorului. Excepție de la această regulă se făcea în cazul uciderii din culpă, persoana vinovată de acest act involuntar de omor putea fugi la altarul lui Dumnezeu sau, mai tarziu, Țn cetăți speciale de refugiu. Dar Țn cazurile comise de un omor calificat, deci premeditat și intenționat, altarul lui Dumnezeu nu-i putea oferi uci-gătorului nici o siguranță.

21:15-17 Calitatea de părinte

se bucura de o protecție deosebită, eel ce se făcea vinovat de lovirea tatălui sau a mamei fiind pasibil de pedeapsă cu moartea: Rapirea sau blestemarea părinților cuiva erau considerate de asemenea infracțiuni pasibile de pedeapsă cu moartea.

21:18,19 Dacă un om Ți vătăma pe altul Țn timp ce se certau, trebuia să plătească o sumă corespunzătoare cu timpul de lucru

pierdut, precum și
cheltuielile medicale.

21:20, 21 Un stăpân putea să-și pedepsească pe un sclav, dar nu avea dreptul de a-l omorî. Dacă robul murea imediat după ce i se administra bătăia, stăpânul era considerat vinovat de moartea lui. Dar dacă sclavul trăia o zi sau două, stăpânul nu era pasibil de pedeapsă, întrucât evident nu avusese nici o intenție de a-l omorî pe un Sclav care Ți aducea venit.

21:22 Dacă o femeie gravidă era lovită ca urmare a unei Țncaierări dintre doi bărbați și năstrea Țnainte de termen, fără să fi fost Țnsă vătămată grav, atunci sotul ei preciza valoarea amenzii, iar judecătorii arbitrau cauza.

21:23-25 Regula generală privitoare la vătămarile corporale era **viața pentru viață, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte**, etc. *Pedeapsa trebuie să corespundă în-frațiunii*, evitându-se o prea mare Țnga-duintă sau o severitate excesivă. În practică, toate litigiile, cu excepția omorului intenționat, puteau fi rezolvate prin acbitarea unei amenzi (vezi Nu. 35:31).

21:26-36 Dacă un om vătăma **ochiul** sau **dintele** sclavului său, acesta era liber să plece de la el. Dacă un bou omora pe neașteptate un om, boul trebuia omorât cu pietre, iar carnea lui nu putea fi conșurnată. Dacă stăpânul a știut că boul său are obiceiul să Țmpunga cu coarnele, provocând moartea, atunci și el trebuia omorât. Dar s-a creat o derogare aici, Țn sensul că stăpânul putea achita plata unei amenzi, Țn schimbul vieții sale. Amenda era echivalentă cu cea necesară pentru moartea unui fiu sau a unei fiice. Pentru moartea unui rob amenda era de treizeci de sicli de argint, iar boul trebuia omorât cu pietre. A se observa: Iuda L-a vândut pe Isus pentru aceeași sumă care se cerea Țn cazul omorării unui sclav de către un bou, Domnul Isus fiind pus astfel la același preț cu eel datorat pentru un sclav mort! Dacă un om lasă o groapă neacoperită era responsabil pentru toate pierderile suferite de cei ale căror

animale cădeau Țn ea. Dacă boul unui om omora boul altuia, valoarea ambelor animale era Țmpartită egal pe din două. Dacă proprietarul animalului vinovat a știut de obiceiurile sale periculoase, era obligat să achite prețul animalului ucis, el putându-și Țnsuși Țnsă animalul mort.

*3. Legi privitoare la furturi și
pagube
materiale (22:1-6)*

Un hot trebuia sãnapoieze integral ceea ce a furat, suma depinzând de natura furtului. Dacă hotul era ucis pe când patrundea prin efracție în locuința sa, în timpul nopții, eel care îl omora nu era răspunzător de moartea sa, întrucât n-avea de unde să știe dacă persoana respectivă venise să fure sau să-l ucidă. Dar omorarea unui hot în timpul zilei i se taxa faptasului ca o crimă. Dacă hotul din versetul 1 nu putea sănapoia contravaloarea furtului, atunci era vândut ca sclav. Dacă animalul furat era găsit în viață, hotul trebuia să restituie de două ori valoarea furtului. Dacă un agricultor lăsa un animal să scâabata în ogrăz vecinului, trebuia să dea despăgubire echivalentul din rodul eel mai bun al ogrăz și viei sale. Oricine provoca din neglijență un incendiu care distrugea recoltele trebuia să plătească despăgubire.

*4. Legi privitoare la înșelăciune
(22:7-15)*

22:7-13 Versetele 7-9 se ocupă de furarea unor bani sau averi care au fost păstrate în custodie de o persoană în folosul alteia. Cel care a furat banii sau bunurile respective trebuia să dea înapoi dublu. Dacă hotul nu era găsit, eel care avea în păstrare banii trebuia să se infatiseze înaintea judecătorilor pentru a se vedea dacă el era eel vinovat. În orice caz de trădare a încrederii acordate, judecătorii hotărau dacă vinovat era acuzatul sau acuzatorul, după care cerea celui vinovat să dea înapoi dublu. Dacă un animal murea, era vătămat sau alungat pe când se afla în păstrare și dacă păstrătorul jura printr-un jurământ înaintea Domnului că i-a fost cu neputință să prevină ceea ce s-a întâmplat, nu trebuia să dea nimic înapoi. Dacă animalul a fost furat însă prin neglijența de seamă a celui care îl avea în păstrare, atunci persoana respectivă trebuia să plătească. Nu se cerea nici o restituire

pentru un animal sfâșiat, dacă se putea aduce cadavrul animalului ca probă.

22:14, 15 Dacă un animal împrumutat era rănit sau ucis, eel care l-a împrumutat trebuia să-l înlocuiască. Dar dacă proprietarul a fost de față când s-a întâmplat acest lucru și, prin urmare, ar fi putut să-și apere animalul, nu se cerea nici o restituire, după

cum nu se cerea restituire in cazul unui animal Tnchiriat, intrucat riscul pierderii a fost inclus Tn pret. ,

5. Legi privitoare la seducereafecioarelor (22:16,17)

Daca un barbat seducea o fecioara nelogodita, dcterminand-o sa pacStuiasca' impreuna cu el, era obligat sa se casatoreasca cu ea si sa plateasca zestrea cuvenita. Daca tatal fetei refuza sa i-o dea in casatorie, barbatul trebuia tolugi sa-i plateasca tatalui fetei zestrea cuvenita fecioarelor, deoarece posibilitatile ei de a se mai casa-tori erau de-acum mult reduse.

6. Legi privitoare la obligatiile civile \$i religioase (22:18-23:19)

22:18-20 Pe langa omucidere, la cate-goriade infractiuni pasibile de pedeapsa cu moartea se incadrau vrajitoria, relatiile se-xuale cu un animal si idolatria.

22:21-24 Evreii aveau datoria sa se poarte cu compasiune fata de strainii din tara lor pentru faptul ca si ei au fost straini Tntr-o tara strain! De asemenea, trebuiau sa sc poarte cu omenie fata de vaduve \$i or-fani. Domnul Si-a asumat responsabilitatea de a aduce singur la Tndeplinire aceasta porunca. Pentru alte Tncalcari erau numiti oameni care sa aplice pedepse, dar Tn cazui acesta Dumnezeu Insusi Ti pedepsea pe cei vinovati. Aceasta atitudine a lui Dumnezeu fata de cei Hpsiti de aparare nu s-a sehim-bat, ramanand aeeeeasi si in ziua de azi, Ei continuand sa aiba grija de vaduve si orfani.

22:25-27 Nu era voie sa se perceapa dobanda asupra banilor imprumutati unui israelii, desi de la Neamuri se putea obtine dobSnda (Deut. 23:20). Obiectele vesti-mentare luate sub forma de gaj trebuiau Tnapoiate inainte de caderea intunericului, intrucat haina tineea loc de pStura.

22:28-31 Era interzisa hula impotriva lui Dumnezeu sau a unui dregator (cf. Fapte 23:5). Domnului I se cuvenea partea Sa

din recolte sau din randul fiilor sau al anima-lelor. Animalele intai-nascute trebuiau oferite Tn a opta zi. Era interzis consumul de carne apartinand unui animal sfasiat de fiare salbatice, asta pentru faptul ca nu s-ar fi scurs sangele din acel animal si ar fi Tnsemnat s& se consume sange - fapta condamnata de legea

lui Dumnezeu (Lev. 17). De asemenea, exis-ta pericolul contaminarii cu diverse boli raspandite de animale (de ex. turbarea), boli de care Dumnezeu voia s5-i apere pe ai S5i.

23:1-12 !n chestiuni judiciare, era in-terzisa raspandirea de zvonuri neadevarate, precum 5i complicitatea cu **eel rau** tn scopul apararii celui vinovat. De asemenea, era condamната persoana care lua partea unei **multimi** care facea ce este rau sau persoana care partinea pe eel s5rac la judecata. Nu era voie ca cineva sa se poarte cu ciud5 fata de un animal apartin5nd unui du?man. Daca animalul se ratacea, trebuia returnat stap^nului s5u. Iar daca se poticnea sub o povara grea, trebuia ajutat sa se ridice. Saracilor trebuia sa li se facii dreptate, iar eel nevinovat 5i eel drept nu trebuiau con-damnati prim manevre juridice dibace. Era interzisa acceptarea mitei sau asuprirea strainilor. Anul al saptelea era un sabat, in care pam5ntul trebuia lasat necultivat. SaYacilor li se dadea voie s3 culeaga" ceea ce cre?tea de la sine in acel an. Anul al 5apte-lea mai avea menirea sa constituie odihna pentru stapan, rob 5i animal. Observati ca Dumnezeul Vechiului Testament a fost un Dumnezeu milostiv 5i drept, Tn pofida acuzatiilor ce I s-au adus de catre criticii ne-credinciosi din epoca moderna.

23:13-17 Evreilor li se interzicea sa si pomeneasca despre alti dumnezei (adica idoli), cu exceptia cazurilor in care Ti con-damnau, a5a cum au facut profetii. Trei man praznice trebuiau sarbatorite in cinstea lui Iehova: (1) Sarbatoarea Azimilor se tinea la mceputul anului, imediatdupaPa5te. Semnificatieaeiconstain importantacuratirii vietilor noastre de malitiozitate si rautate. (2) Sarbatoarea Seceri?ului, numita 51 Rusalii sau Sarbatoarea Saptamanilor, tntruchipa coborarea Duhului Sfant Tn Ziua Cincizecimii 5i Tnte-meierea bisericii. (3) Sarbatoarea

Strangerii Roadelor, numita ?i praznicul corturilor, Tn-truchipeaza acea perioada, numita Mileniu, cand Israelul va locui Tn siguran^ In tara sa. Persoanelor adulte de sex masculin // *se cerea* sa participe la aceste sarb5tori, pe cand participarea celorlalte persoane era *volun-tara*. tn Noul Testament Tl vedem nu numai pe Iosif, dar ?i pe Maria 5i pe baiatul Isus suindu-se Tn fiecare an la Ierusalim, de sarba-

toarea Pas, telui (Luca 2:41).

23:18, 19 Painea dospita (dospeala simbolizeaza pacatul) nu avea voie sa fie folosit. Tn legatur5 cu **sangele jertfei** iui Dumnezeu, adica Pastele. **Grasimea** jertfei li apartinea Domnului, deoarece semnifica partea cea mai aleasa a jertfei; ea nu trebuia lasata pana a doua zi diminea|a, dar putea probabil sa fie arsa. Cele mai bune dintre roadele dintai trebuiau aduse Tn casa Domnului. Un animal nu avea voie sa fie gatit **in laptele mamei sale**. Era probabil o pre-venire ca israelitii s5 nu practice ritualurile comune Tnchinatorilor la idoli. Evreii habotnici din vremea noastra evita gatirea unor preparate de carne Tn acelasi vas cu lactatele. De asemenea ei evita consumarea unor preparate de carne cu sosuri continSnd smantana și a altor forme asemanatoare.*""

7. Legi privitoare la cuceriri militare (23:20-33)

Aici Dumnezeu a promis c& va trimite **un Inger** (adica chiar Domnul Insugi) **inaintea** israelitilor, ca sa-i conduca Tn Pam&ntul Fagaduini si sa izgoneasca locuitorii p5gani. Daca israelitii se vor feri de idolatrie si vor asculta de Domnul, El va TnfSptui lucrari marete pentru ei. Iata ce scrie Henry cu privire la avertismentul Tm-potrivaneascultarii:

Bine am face s2 luam aminte la Tndemnul de a nu-1 provoca pe protectorul !ji binefacatorul nos-tru, deoarece dac3 va fi luata de la noi apararea si se vor opri izvoarele bun^ta|ii, vom fi termi-nap."

Tara israelitilor avea sa se Tntinda **de la Marea Rosie pana la marea** filistenilor (Marea Mediterana) si **de la pustiu** (deșer-tul Neghev din partea de sud a Canaanului) **pana la Fluviu** (Eufrat).

Observati porunca ce li s-a dat israelitilor de a-i **izgoni** pe locuitorii taYii. Ei nu au avut voie sa Tncheie nici un fel de tratate, sa nu participe in nici un fel la formele lor de idolatrie și sa nu permita fi-ilor sj fiicelor lor sa se

casatoreasc5 cu membri ai acestor popoare. Dumnezeu de-ja pfomisese cil-i va distruge pe raii de canaaniti, dar era nevoie de cooperarea Is-raelului. Aceste versete consfintesc un im-

portantprincipiu spiritual: Dumnezeu ne va darui biruinta asupra vrajmasilor nostri (lumea, firea veche si diavolul). dar El asteapta din partea noastra sa luptam lupta buna a credintei.

Versetul 33 Tsi gaseste corespondentul in 2 Corinteni 6:14-18. Despartirea de iume a fost, este si va fi intotdeauna voia lui Dumnezeu pentru copiii Sai. Esecul Is-raelului de a asculta de aceasta porunca a dus la caderea sa. Prin urmare, ramane in picioare si azi principiul conform caruia: „Tovarasiile rele strica obiceiurile bune”, corupand morala cuiva.

8. Ratificarea legamantului (24:1-8)

24:1,2 Moise se afla pe Muntele Sinai, cand Dumnezeu i-a vorbit. dictandu-i legile si poruncile cuprinse in capitolele 20-23 din cartea Exodului. Inainte de a parasi Moise varful muntelui, Dumnezeu i-a spus sa revina impreuna cu **Aaron** si cu cei doi fii ai acestuia, **Nadab si Abihu** si cu **saptezeci de batrani ai lui Israel**. Dar numai **Moise** avea voie sa se apropie de **Domnul**. Ceilalti trebuiau sa ramana la distanta. Sub lege, intre pacatos si Dumnezeu trebuie sa fie o distanta, dar sub har „avem o deplina libertate sa intram in Locul Preasfant prin sangele lui Isus” (Ev. 10:19). Legea spune: „Sa nu se apropie!” Harul spune: „Sa ne apropiem” (Ev. 10:22).

24:3-8 **Moise** a coborat apoi la **popor**, transmitandu-le legea, pe care israelitii s-au invoit imediat s-o pazeasca, fara sa-si dea seama cat de neputinciosi erau pentru a face acest lucru. Pentru a ratifica acest legamant conditionat intre Dumnezeu si Israel, Moise a zidit mai intai un altar cu doisprezece stalpi (reprezentand cele douasprezece semintii ale lui Israel). Apoi a luat sange din jertfe si a stropit jumatate din altar (reprezentand partea lui Dumnezeu din acest legamant) iar cu cealalta jumatate din sange a stropit **poporul** (semnificand

astfel hotararea lor de a-si respecta partea ce le revenea la acest acord).

9. Revelarea slavei lui

Dumnezeu

(24:9-18)

24:9-11 Dupa aceasta, **Moise** si ceilalti s-au suit din nou pe Muntele Sinai, cum li s-a poruncit in versetele 1 si 2 sa faca. Aco-

!o L-au vazut pe Dumnezeu Tn slava Sa. in mod obisnuit, a-L vedea pe Dumnezeu ar Tnsemna pentru cineva sa moara, dar aici nu s-a TntSmplat asa. Oamenii acestia nu au fost omorati, ci L-au vazut pe Dumnezeu, si au mancat si au baut. Cu alte cuvinte, L-au vazut pe Dumnezeu si au trait, apucand sa manance jertfa de pace.

Asistam Tn Biblie la un aparent paradox in privinta capacitatii de a-L vedea pe Dumnezeu. Pe de o parte, exista versete care par sa indice ca este cu neputinta sa-L vedempe Dumnezeu (Ex. 33:20; Ioan 1:18; I. Ioan 4:12). Pe de alta parte, exista alte pasaje Tn care ni se spune ca divcrsi oameni L-au vazut pe Dumnezeu, de exemplu la Geneza 32:30; Ex. 24:10; 33:23. Explicatia constaTn faptul ca, desi DumnezeuTn slava Sa descoperita este un foe mistuitor, care 1-ar mistui Tndata pe oricine L-ar privi, totusi El poate sa Se reveleze sub forma unui om, a unui inger sau a unui nor de slava (Deut. 5:24), pe care un om sa-1 poala vedea si totusi sa traiasca dupa aceea.

24:12-18 Aici se pare ca ne este descrisa o alia cale de acces pe Muntele Sinai. De data aceasta, **Iosua** 1-a Tnsotit pe Moise o bucata de drum. In absenta sa, el i-a delegat pe **Aaron si Hur** sa slujeasca Tn calitale de judecatori ai poporului. Timp de sase **zile** Moise a asteptat pe panta muntelui, Tn timp ce norul de slava acoperea varful muntelui. Apoi, la invitatia lui Dumnezeu, el s-a suit pana in varlui muntelui, patrundand Tn nor, unde unna sa stea timp de patruzeci de zile si patruzeci de nopti. Patruzeci esle cifra punerii laTncercare, a probarii sau teslarii. Astfel Domnu! a descoperit prin intenne-diul Legii ce zace Tn inima omului.

Instructiunile pe care le-a primit Moise in acest timp sunt consemnate in sectiunea care se Tncheie cu 31:18.

X. TABERNACOLUL

\$1PREOTIA

(cap. 25^10)

Urmatoarele sapte capitole se

ocupa cu instructiunile privitoare la conslruirea tabernacoluiui (sau cortului Tntalnirii), cu infiintarea preotiei si cu legislatia conexa. Cincisprezece capitole Tntregi sunt con-sacrate in Biblie tabernacoluiui, aratan-du-se prin aceasta importanta pe care o

Exodul

105

detinea acest cort al intalnirii Tn ochii lui Dumnezeu.

Tabernacolul avea forma unui cort ce urma sa constituie locuinta lui Dumnezeu in mijlocul poporului Sau. Fiecare parte a tabernacolului ne invata lectii spirituale cu privire la Persoana si lucrarea lui Cristos si la modul Tn care ne putem apropia de Dumnezeu. Preotiale-aamintitoamenilorcapa-catul a creat o distanta intre Dumnezeu si ei Tnsisi si ca acum se puteau apropia de El doar prin reprezentantii numiti si invredniciti de El.

A. Instructiuni pentru construirea Tabernacolului {cap. 25-27)

1. Colectarea materwlelor (25:1-9)

Lui Moise i s-a spus sa stranga de la oa-meni un dar constand din materialele de care va fi nevoie pentru ridicarea cortului (sau a sanctuarului). Metale pretioase, panzeturi fine, piei, **untdelemn**, mirodenii **si pietre** pretioase - toate acestea au fost, neindoios, plata pe care au primit-o is-raelitii din partea egiptenilor cand au parasit Egiptul. Ei muncisera - mai precis: robo-tisera - pentru acest lucruri. Acum le-au daruit cu jertfire. Dumnezeu a insistat ca tabernacolul sa se faca In stricta conformi-tate cu planul divin. Daca acest lucru este valabil in cazul unui edificiu fizic, cu cat mai important este ca adunarile lui Cristos (adica oamenii) sa fie constituite dupa planul divin din Noul Testament!

2. Chivotul Legdmdntului (25:10-16)

Chivotul era o cutie din lemn, poleita in interior si exterior cu aur curat. De o parte si de alta a sa erau verigi de aur prin care au fost petrecuti drugi de aur pentru transpor-tarea chivotului. In chivot trebuia sa fie ase-zata **Marturia**, adica cele doua table con-tinand Legea (v. 16) iar mai tarziu toiagul lui Aaron si un

borcan cu mana (Ev. 9:4).

3. Scaunul indurarii (25:17-22)

Capacul chivotului se numea **scaunul indurarii** si era o platform a de aur pe care se sprijineau cele doua figurine Tn-truchipSnd ingeri. Acesti **heruvimi**²⁴ stateau fata in fata iar aripile lor se ridicau Tn sus, atingandu-se. Dumnezeu S-a mani-festat in norul de slava **dintre cei doi heru-**

vimi si deasupra scaunului Indurarii.

Heruvimii sunt mentionati in eel pulin trei-sprezece carti din Biblie. Ei sunt asociati de cele mai multe ori cu sf in tenia si nepri-hanirea lui lehova, fiind mentionati de multe ori Tn legatura cu tronul lui Dumnezeu. Descrierea lor o gasim Tn capitolele I si 10 din Ezechiel.

4. Masa painii punerii inainte (25:23-30)

Masa painii punerii inainte era o masa de lemn poleita cu aur curat. De jur-imprejurul ei era un.chenar de aur si un cadru de un lal de palma cu Inca un chenar de aur. Aseme-nea chivotului, masa era transportata cu aju-torul drugilor trecuti prin inele din cele patru colturi de jos ale celor patru picioare ale ei. Pe masa erau asezate douasprezece paini (v, 30) pentru cele douasprezece semintii ale lui Israel. De asemenea mai erau diverse vase. farfurii, catui, potire si cești pent™ turnat.

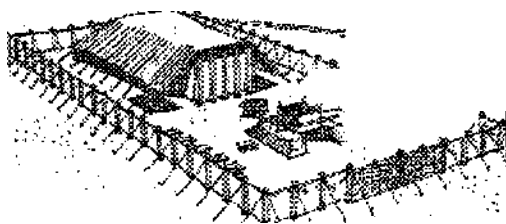
5. Sfesnicul de aur și accesoriile sale (25:31-40)

25:31-39 Sfesnicul era confectionat din aur curat si avea sapte brate in varful fiecaruia dintre ele aflandu-se o candela montata pe un dispozitiv rotitor cu un fitil inmuiaTn ulei. In legatura cu sfesnicul erau fitiluriie si cenusarele Tn care cadeau res-turile (v. 38, 39).

25:40 La confectionarea tuturor acestor obiecte trebuia sa se tina seama de o singura conditie obligatorie, anume de a urma **modelul** pe care Dumnezeu i-a dat **pe munte**. Nu era loc aici pentru nici o improvzie din partea omului. Tot asa este si Tn chestiunile spirituale: Noi trebuie sa urmam directivele divine si sa nu deviem de la **modelul** pe care Domnul, Tn intelegiunca Sa, ni l-a dat.

Toate piesele mobiliemului din tabemacol
Ilsimbolizau pe Cristos Tn slava Sa:
chivotul simboliza dumnezeirea Sa (aurul) si umani-tatea Sa (lemnul). Scaunul

indurarii II in-
tmchipa pe Cristos Tn calitatea de scaun al Tn-
durarii sau ispasirii pentru noi (Ro. 3:25).
Masa painii punerii Tnaintea II reprezenta pe Cristos ca Painea Vietii. Sfesnicul II Tntatisea pe Cristos ca Lumina lumii. Altarul de bronz (cap. 27) II tipiza pe Cristos ca Jertfa arderii de tot, consumata pe de-a-ntregul pentru Dumnezeu^ Altarul tamaierii sau altarul poleit cu aur (cap. 30) Tnfatisea mireasma lui

Tabemacoiul avea menirea de a asigura un loc in care Dumnezeu sa poata locui in mijlocul poporului Sau. Termenul *tabemacol* se refera uneori la cort, inclu-siv la locul sfant 51 Sfanta Sfintelor, care era acoperita cu perdele brodate. Dar in alte locuri se refera la intregul complex, inclusiv curtea imprejmuita cu perdele in cadrul careia se afla cortul.

\hat{N}

vj

■CWvpttrt ' Alteru! Wasa p&Fnii
LegSnjSntuluj tatoaierif puperit
jrtalntB

O
ttgheanttt
de bnon2

i=E

Attarut

Ilustratfa arata pozipe relative ocupate de mobilierul cortului folosit la inchinarea israelijilor. Cortul (tabemacoiul) a fost marit, pentru ca elementele sa se poata vedea mai dar.

Planul Tabernacolului

Cristos in Dumnezeu. Ligheanul (cap. 30) Il simboliza pe Cristos in ipostaza de curatire a poporului Sau prin spalarea cu apa prin Cuvant (cf. Tit 3:5; Ioan 13:10; Ef. 5:26).

6. Tabemacoiul propriu-zis (cap. 26)

26:1-6 Capitolul 26 descrie tabemacoiul propriu-zis, care avea urmatoarele dimensiuni: aproximativ patruzeci si cinci de picioare lungime, cincisprezece picioare maltime (pornind de la premisa ca un cot echivala cu 18 toli). Cele doua laturi si partea din spate erau alcatuite din panouri verticale din lemn, fixate in lacasuri si Tm-binate. Partea din fata, intrarea, avea piloni.

Prima Tnvelitoare, numita aici **tabemacoiul** era alcatuita din tesatura fina de in si din materiale albastre, purpurii si stacojii, pe care sa fie lucrati cu maiestrie heruvimi. Ea se compunea din doua seturi de cate cinci cortine legate Tntre ele. Aceste doua seturi e-rau unite cu copci de aur care se prindeau dupa c&te se pare de cele cincizeci de cheotori albastre. Intreaga Tnvelitoare era de

patruzeci si cinci pe saizeci de picioare si forma tavanul, acoperind laturile pana la distanta de 18 toli (inci) de la pamant.

26:7-13 A doua Tnvelitoare, numita **cortul**, era facuta din par de capra. Un set de cinci cortine era legat de un set de sase cortine cu copci de bronz prinse de cincizeci de cheotori. Intreaga acoperitoare, avand dimensiunea de patruzeci si cinci de picioare pe saizeci de picioare, se petrecea peste toate laturile tabernacolului, cu exceptia partii din fata. Acoio 0 sectiune a mvelitorii era lndoitii spre partea din spate a cortului.

26:14 A treia Tnvelitoare era facuta din piei de berbec iar a patra din piei de vitel de mare (tradus si prin: *piei de foca* sau *delfin*).²⁵ Nu ni se dau nici un fel de dimensiuni, dar probabil ca aceste tnvelitori erau de aceleasi dimensiuni ca si Tnvelitoarea din par de capra.

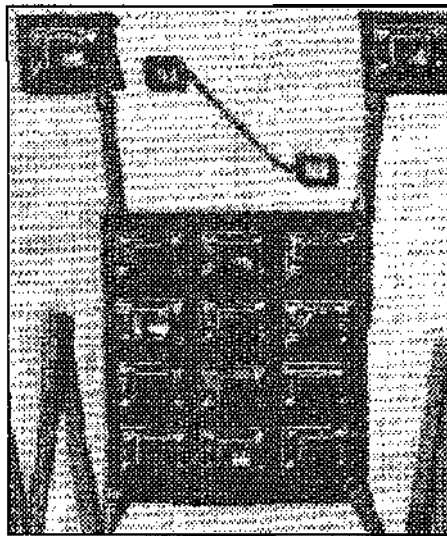
26:15-30 Scandurile... puse in picioare care formau cele trei laturi ale tabernacolului sunt descrise Tn versetele 15-25. Fiecare **scandura** avea dimensiunea de 10 coti

lungime și un cot și jumătate latime (adică 4,5 m x 0,7 m), provenind din lemn de sal-dim și fiind poleit cu aur. Fiecare scândura avea câte două urechi în partea inferioară, care se între în lăcășuri. De fiecare latură se aflau douăzeci de scânduri și șase scânduri în partea din spate. Au fost confecționate două scânduri speciale pentru colturile din spate. Scândurile erau fixate cu drugi de lemn, poleiți cu aur, care erau petrecuți prin inelele de aur de pe scânduri. Drugul din mijloc era dintr-o singură bucată. Doi drugi mai scurți având diferite lungimi au fost probabil uniți pentru a forma un singur drug în partea inferioară. Unii cred că scândurile formau un cadru în forma de gratar.

26:31-37 Tabernacolul propriu-zis era împărțit în două încăperi: prima, **locul sfânt**, avea dimensiunea de 30 x 15 picioare și apoi **locul preasfânt** (sfânta sfântelor), cu dimensiunea de 15 x 15 picioare. Aceste două încăperi erau despartite de o perdea înscută din panza fină de în și brodată cu cheruvimi. Perdeaua se sprijinea pe patru stalpi. Chivotul și scaunul îndurării trebuiau să stea în locul preasfânt, pe dind masă pâinii punerii înainte și sfeșnicul de aur trebuiau să stea în locui sfânt. Altarul tamierei (cap. 30) era singura piesă de mobilier care se mai afla în locul sfânt, fiind așezată în fața perdelei. Sfeșnicul se afla pe latura sudică a locului sfânt iar masă în partea de nord. Ușa tabernacolului era o perdea țesută, similară¹ cu perdeaua dinauntru, dar atârnată pe cinci stalpi din lemn de salcam poleiți cu aur și sprijinindu-se pe postamente de bronz.

7. **Altarul de bronz pentru arderile-de-tot** (27:1-8)

Altarul arderii de tot, cunoscut și sub denumirea de altarul de bronz, era confecționat din lemn de salcam, acoperit cu un strat de bronz. Dimensiunea sa era un pătrat de 7,5 x 7,5 picioare, iar

înălțimea era de 4,5 picioare. Altarul avea patru coarne la colturile sale și era transportat cu ajutorul unor drugi atașați în partea de jos.

8. **Curtea exterioară, stâlpii și perdeaua** (27:9-19)

De jur împrejurul tabernacolului era un spălu larg cunoscut sub denumirea de

Aceasta copie a pieptarului marelui preot are incrustate pietre prețioase reprezentând cele 12 semintii ale lui Israel. Pe fiecare piatra este gravat numele unei semintii.

curte, care era împrejmuirea cu panze de înșutire răsucite atarnate pe stalpi de bronz. Dimensiunea acestui spațiu era de 150 picioare lungime, 75 picioare lățime și 7,5 picioare înălțime. Poarta de la capatul de est avea lățimea de treizeci de picioare. Ea avea o perdea din panza de înbrodată, similară cu perdelele tabernacolului. Dacă nu se preciza un alt metal, toate ustensilele cortului trebuiau confecționate din bronz.

*9. Untdelemnul pentru sfeșnic
(27:20,21)*

Untdelemnul pentru sfeșnic trebuia să fie ulei de masline curat, fără depuneri, întruchipându-l pe Duhul Sfânt. Untdelemnul trebuia să ardă neîncetat - adică în fiecare seară, **„de seară până dimineata”**. Sintagma: **„cortul întâlnirii”** se referă aici la cortul ce avea să slujească de locuință pentru Dumnezeu, dar la 33:7 se referă la cortul provizoriu pe care l-a ridicat Moise.

B. Preotia (cap. 28,29)

1. Vesmintele preotilor (cap. 28)

28:1, 2 Capitolul 28 se ocupă cu vestimentele marelui preot și ale fiilor săi. Aceste haine, precum și culorile lor, împreună cu bijuteriile cu care erau împodobite, etc., se referă, cu toate, la diversele glorii ale lui Cristos, Marele Nostru Preot. Familia lui **Aaron** era o familie preotească.

28:3-29 Marele preot avea doua randuri de haine: (1) hainele de slavS si frumuseti, Tn culori vii sj impodobite cu maiestrie; (2) hainele simple din panz5 de in. Primele sunt descrise aici (v. 2-4). **Efodul** (v. 6, 7) era asemanator cu un șort, avlnd doua sectiuni ce se uneau la umeri, avSnd deschizaturi laterale. **Braul** impletit cu maiestrie (v. 8) era de fapt un fel de chimir purtat in jurul brau-lui, deasupra tivului efodului. **Ferecaturile** (13) erau din aur filigranat, avand fixate pe ele pietre pretioase. Pe fiecare umar se afla o piatra de onix, gravata cu numeie a sase se-mintii ale lui Israel (v. 9-12). In partea din fa\$a a efodului se afla pieptarul, cu cele douasprezece pietre pretioase, fiecare piatra purtand numeie unei semintii. Pieptarul era prins de efod cu lantisoare de aur (v. 13-28). Astfel marele preot purta semintiile lui Israel inaintea lui Dumnezeu pe umerii sai (umerii, v. 12, simbolizand tana) si deasupra inimii lui (inima fiind considerata centrul afectiv al fiintei umane, sediul afectivitatii sale, v. 29).

28:30 Pieptarul se numeste pieptarul judecatii (v. 15,29,30) probabil pentru fap-tul ca in el se aflau **Urim si Tumim**, prin care se puteau discerne judecatile sau voia lui Dumnezeu (Nu. 27:21).

Sintagma: **Urim și Tumim** are sensul de *lumini* si *perfectiuni*. Nu stim exact ce erau a-cestea, dar stim, cum am aratat deja, ca erau legate de pieptar si ca aveau rolul de a ajuta la aflarea voii lui Dumnezeu (1 Sam. 28:6).

28:31-35 Mantia de sub efod era un articol vestimentar de culoarc albastra, purtat sub efod, care se Tntindea pana sub genunchi. Pe tiv se aflau clopotei si rodii, ilus-trand marturia si roadele. Clinchetul clo-poteilor trebuia auzit cand Aaron patrundea sau ieseia din locul slant.

28:36-38 Pe turban marele preot avea o placu\$a de aur gravata cu cuvintele: „**SFIN-TENIE DOMNULUI**”, care trebuia sa stea Tntotdeauna pe fruntea sa, pentru **nelegiu-irea**

lucrurilor sfinte, avand, prin urmare, menirea de a ne aminti ca pana s,i cele mai sacre fapte savSrsite de noi sunt patate de pacat. Dupa cum s-a exprimat odata episcopul Beveridge: „Nu pot sa ma rog, dar paciitui-esc... Trebuie sa ma pocaiesc de pocainla mea iar lacrimile mele trebuie spalate cu san-gele Rascumparaiei mele.”²⁶

28:39-43 Tunica tesuta era o haina lunga de in pe care marele preot o purta sub mantia albastra. Aceasta avea eșarfa tesuta. Fiii lui Aaron purtau tunici simple de cu-loare alba, e? arfe sj scufii, pentru slava și podoaba (v. 40). Iar ca imbracaminte de corp ei purtau pantaloni de in. Ei erau tm-bracati din cap pana in picioare, dar nu purtau Tncaltaminte in picioare, deoarece stateau pe teren sfSnt cand slujeau Domnului (3:5). Termenul tradus In versetul 41 prin verbul „a consacra” („a sfinti”, in romana) tnseamna, textual: *a umple mdna* (adica a o umple cu ofrande).

arderea de tot (v. i 5-18); un alt berbec pentru consacrare (v. 19-21). Punerea mainilor pe capul unui animal de jertta sem-niica identificarea cu acea jertfa, faptul ca animalul urma sa moara Tn locul celui ce aducca jertfa (v. 10). Desigur, sangele Tiv truchipa sangele lui Cristos, varsat penlru

2. Consacrarea preofilor (cap. 29)

29:1-9 Dumnezeu a randuit ca **Aaron și fiii lui** sa fie primii preoti. Ulterior singura modalitate Tn care se putea deveni preot era aceea de a te na?te dintr-o semintie si din-tr-o familie de preoti. In biserica singurul mod in care se poate deveni preot este prin *nasterea din nou* (Apo. 1:5, 6). Este un act de aroganta nemaipomenita din partea omului sa ordoneze sau sa hirotoniseasca pe cineva, acordandu-i rangul de preot.

Ritualul descris aici a avut loc in Levitic 8. Consacrarea preotilor este intrucșltva simi-lara curatirii leproșilor (Lev. 14). In ambele cazuri, sangele jertfei era aplicat persoanei in cauza, acest lucru invatandu-ne ca tnainte ca omul pacatos sa se poata apropia de Dumnezeu trebuie sa se faca ispasjre.

Materialele pentru ofrande sunt prezen-tate in versetele 1-3, ulterior dandu-se tn-structiuni detaliate pentru folosirea lor. Primul pas din procesul consacrarii preotilor 1-a constituit spalarea lui Aaron si a liilor sai cu apa la ușa cortului (v. 4). In al doilea rand, Aaron a fost imbracat cu hainele descrise Tn capitolul precedent (v. 5,6). Apoi a fost uns cu untdelemn (v.7). In continuare fiii au fost imbracati cu tunicile lorpreotesti (v. 8, 9).

29:10-21 Urmau afi jertfite: (1) un vitel pentru jerlfa de pacat (10-14); un berbec pentru

iertarea pacatelor. Grasimea era considerata partea cea mai de pret a animalului, fiindu-I oferita, prin urmare. Domnului (v. 13). Primul berbec era ars complet pe altar (v. 15-18), Tntruchipand devotamentul total al lui Cristos fata de Dumnezeu si faptul ca S-a daruit pe Sine lui Dumnezeu cu toata fiinta Sa. Sangele celui de-al doilea berbec (berbecul consacrarii) trebuia aplicat pe varful urechii drepte a lui Aaron... si pe varful urechii drepte a fiiilor lui și pe degetul mare al piciorului lor drept (v. 20); de asemenea sangele de pe altar trebuia stropit pe hainele lor (v. 21) - prin aceasta Tntelegandu-se nevoia curatirii de pacat in toate compartimentele vietii omenesti - urechea pentru as-cultarea de cuvantul lui Dumnezeu, mana pentru activitate sau slujire iar piciorul pentru umblare sau comportament. Ni s-ar putea parea ciudat ca hainele atSt de frumoase ale preotilor trebuiau stropite cu sange. Numai ca, desi s&ngele ispasitor nu pai'e deloc atragatorin ochii omului, el este de absoluta trebuinta in fata lui Dumnezeu.

22:22-34 In continuare lui Moise i s-a poruncit sa umple mainile preotilor cu materialele necesare pentru jertfa, autorizandu-i astfel sa aduca jertfe (v. 22-24). Prima jertfa (v. 22-25) trebuia leganata inaintea Domnului, iar apoi arsa pe altarul arderii de tot. Pieptul berbecului era leganat Tnaintea Domnului, probabil pe plan orizontal, iar umarul sau coapsa erau leganate Tnaintea Domnului pe plan vertical. Aceste doua portiuni erau oferite apoi preotilor ca hrana (v. 26-28). Pieptul leganat se refer;! la afectiunea pe care ne-o poarta Dumnezeu, iar umarul leganat simbolizeaza puterea Sa care se intinde in folosul nostru. Hainele lui Aaron au devenit proprietatea fiiilor sai dupa el, intrucat preotia se transmitea din tata in flu (v. 29, 30). Ali-mentatia preotilor si modul de preparare a alimentelor sunt descrise in versetele 31 -34.

29:35-46 Ceremonia de consacrare dura **sapte zile**, fiind

aduse jertfe **in fiecare zi**, iar **altarul** fiind curatit de sange si uns cu unt-delemn (v. 35-37). Incepand de atunci preotii trebuiau sa aduca pe altarul arderilor-de-tot doi miei de un an - un miel... dimineata si al-tul in seara fiecarei zile **intre cele doua seri** (adicain amurg, v. 38^2). Apoi Dumnezeu a promis ca Se va intalni cu poporul in **cor-**

tul intalnirii si ca va locui in mijlocul is-raelitilor si va fi Dumnezeu lor (v. 43-46).

C. Instructiuni suplimentare privitoare la tabernacol (cap. 30, 31)

1. Altarul tamaierii (30:1-10)

Altarul tamaierii era din lemn poleit cu aur și statea în locui sfânt. Era un patrat cu latura de 18 toli și înălțimea de trei picioare. Se mai numea și altarul de aur. Pe acest altar se ardea tamaie dimineata și seara, simbolizând lucrarea de mijlocire a lui Cristos pentru noi. Deși acesta se afla în locui sfânt, era atât de strans legat de Sfânta Sfintelor încât redactorul epistolei către Evrei se pare că afina că acesta se afla după perdeaua a doua (Ev.9:4, KJV), deși teirnenul folosit în cartea Evrei ar putea fi tradus și prin *cadelnitd* (NKJV).²⁷ Altarul era transportat cu ajutorul drugilor că treceau prin inelele aflate sub cu-nuni, de ambele părți ale și altarului.

2. Bani pentru rascumparare (30:11-16)

Dumnezeu a poruncit ca fiecare barbat is-raelit de la vârsta de douăzeci de ani în sus să plătească o jumătate de siclu ca preț de rascumparare pentru el însuși. Plata aceasta, care era uniformă atât pentru bogați, cât și pentru săraci, era impusă ori de câte ori se organiza un recensământ și avea drept scop acoperirea cheltuielilor **pentru slujba cortului intalnirii**.

Ea avea menirea să apară pe israeliti de plăgi (v. 12 sau „pedepse”. versiunea Azimioara; „ca să nu fie loviți de nici o urgie”, Comilescu). La început suma a fost folosită pentru confecționarea lacaselor de argint pe care se sprijineau scan-durile cortului. Argintul simbolizează rascumpararea, care este temelia credinței noastre. Ton au trebuință de rascumparare și ea este disponibilă tuturor, în aceleași condiții.

3. Ligheamtl (30:17-21)

Ligheanul de bronz statea **între** în-trarea în **cortul intalnirii p. altar**. Era bazi-nul în care își spalau preoții mainile și picioarele și a fost confecționat din oglinzile de bronz donate de femei (38:8). Nu se pre-cizează dimensiunile sale. Orice preot care manuia lucruri sfinte fără să se fi spălat mai întâi era condamnat la moarte. Este un avertisment solemn prin care ni se atrage atenția

ca si noi trebuie sa fim curati pe plan spiritual si moral inainte de a ne angaja in orice slujba pentru Domnul (vezi Ev. 10:22).

4. *Untdelemnul pentru ungere (30:22-33)*

Untdelemnul pentru ungerea sfantii se folosea pentru ungerea cortului intalnirii, a mobilierului sau si a preoților. Era interzisa folosirea acestui untdelemn in orice alte scopuri. **Untdelemnul** in Scriptura este adesea un *tip al Duhului Sfânt*. Ungerea preoților semnifica necesitatea inrauririi Duhului Sfânt, a Imputernicirii pe care o da El, pentru ca sa se poata savarsi orice slujba divina.

5. *Tamaia (30:34-38)*

Tamaia era o mireasma obtinuta din diverse **mirodenii** care se ardea pe altarul de aur al tamaierii dimineata si seara. Asemenea untdelemnului, nu era voie sa fie imitata sau folosita in alte scopuri.

6. *Meșterii iscusiti (31:1-11)*

Dumnezeu a desemnat **mesteri iscusiti**, pe **Betaleel**²⁸ si pe **Aholiab** (in editiile romanești: **Oholiab**, n.t.), care sa construiasca **cortul... și tot mobilierul cortului**. Acestia au supravegheat munca celorlalti lucratori. In vederea indeplinirii acestei sarcini sfinte (v. 6b). Repetarea pronumelui personal la persoana intai in acest paragraf („Eu”, fie direct, fie subinteles) arata ca orice porunca divina e insotita de o Inzestrare cu putere divina. Domnul Isi desemneaza lucratorii, ii inzestreaza cu capacitati si talente, dupa care le incredinteaza o lucrare pe care s-o savarșeasca spre slava Sa (v. 6). Lucrarea este in intregime a Domnului, dar El o duce la indeplinire prin intermediul unor oameni de care se folosește ca instrumente. Iar apoi El Isi rasplateste agentii.

7. *Semnul Sabatului (31:12-18)*

31:12-17 Respectarea Sabatului avea menirea de a constitui un semn între Dumnezeu si Israel. Nu era voie sa se efectueze nici o lucrare in ziua a

saptea, nici macar construirea tabernacolului (a cortului intalnirii). Neascultarea se pedepsea cu moartea.

31:18 In acest punct Domnul i-a dat lui Moise cele doua table de piatra inscriptionate cu Legea lui Dumnezeu - adica Cele Zece Porunci sau Decalogul (cf. Deut. 10:14).

TABERNACOLUL: EVIAGINEA
SUB CARE ÎL VEDE
DUMNEZEU
PE CRISTOS

În esența tabernacolul (cortul întâlnirii) ni-l prezintă pe Cristos, Cuvântul Trupal care „a cortuit” printre noi (Ioan 1:14, în greacă).^J

Cortul întâlnirii mai poate fi și o intru-chipare a modului în care mântuiește Dumnezeu, precum și a vieții și slujbei ulterioare a credinciosului, după ce a fost mântuit.

Dar desigur ne infatisează calea mântuirii. Cortul (tabernacolul) a fost daruit unui popor care se afla deja într-o relație de legământ cu Dumnezeu. Mai degrabă decât să asigure o cale a mântuirii, tabernacolul oferea mijlocul prin care oamenii puteau fi curățați de întinarea exterioară, ritualistică, fiind astfel învredniciti să se apropie de Dumnezeu în actul închinării.

Tabernacolul și slujbele oficiate în lega-tura cu el au fost copii ale lucrurilor din ceruri (Ev. 8:5; 9:23, 24). Asta nu înseamnă că în cer există un model identic, sub aspect structural sau arhitectural, ci, mai degrabă, faptul că tabernacolul întru-chipează realități spirituale din cer. Observați următoarele corespondente:

Sanctuarul pământesc (Ev. 9:1-5)	Sanctuarul ceresc (Ev. 8:2; 9:11-15)
--	---

Sfânta Sfințelor
(Ev. 9:13)

Locul prea sfânt
(Ev. 10:19)

Sângele animalelor (Ev. 9:13)	Perdeaua, trupul lui Cristos (Ev. 10:20)
-------------------------------------	---

Marele preot (Ev. 5:1-4)	Sângele lui Cristos (Ev. 9:14)
--------------------------	-----------------------------------

Cristos, altarul
nostru (Ev. 13:10)

Jertfele (Ev. 10:1-4, 11)	Cristos Marele nostru Preot (Ev. 4:14, 15:5:5-10;
---------------------------	---

Chivotul (Ev. 9:4)

Altarul tămădierii
(Ev. 9:4, KJV)

7:20-28: 8:1;
10:21)

Cristos. jertfa
noastră (Ev. 9:23-
28: 10:12)

Tronul de har (Ev. 4:16)

Altarul tămădierii
din cer (Apo. 8:3)

Perdelele de in ce timpurmuiau curtea exteriora (150X75 picioare)

Perdelele era confectionate din tesatura fina de in, de culoare alba, simboliz&nd neprihanirea desav&rsita a lui Dumnezeu. Aveau Tnaltimea de 7,5 picioare, formand o bariera ce nu le permitea oamenilor sa vada ce se afla de cealalta parte. Ele constituie un simbol al esecului omului de a atinge stan-dardele de neprihanire ale lui Dumnezeu (Ro. 3:23) si neputinta pacatosului de a vedea sau de a Tntelege lucrurile lui Dumnezeu (1 Cor. 2:14). Perdelele erau atarnate pe 56 de stalpi montati in Iacasuri de bronz, avand c&rlige si copcii de argint.

Poarta

Desigur, pentru a putea patrunde in curte, trebuia sa se intre prin usa sau poarta curtii, dar nu exista decat o singura intrare, dupa cum Cristos este singura cale de a ajunge la Dumnezeu (Ioan 14:6; Fapte 4:12). Poarta avea latimea de 30 de picioare, acest lucru simbolizand suficienta lui Cristos pentru Tntreaga omenire (Ioan 6:37; Ev. 7:25).

Perdelele care alc&tuiau poarta erau confectionate din panza alba de in, brodata cu fire de culoare albastra, purpurie si stacojie, aceasta simbolizandu-L pe Cristos asa cum este El prezentat in cele patru evanghelii:

Purpuriu Matei Regele (Mat. 2:2)
Stacojiu Marcii Robul smerit,
suferind
pentru pacate, care sunt
asemenea carmazului la
Isaia 1:18
Alb Luca Omul perfect (Luca
3:22)
Albastru Ioan Cel cersesc (Ioan
3:13)

Altarul de bronz pentru arderea de tot (cu o suprafata de 7,5 picioare patrate si tnaltimea de 4,5 picioare)

Primul obiect din curtea interioara era altarul, locul unde se aduceau jertfele. El ne vorbeste despre crucea lui Cristos de la Cal-var (Ev. 9:14, 22).

Acesta trebuie sa fie punctul de plecare al pacatosului care doreste S& se apropie de Dumnezeu. Altarul era f&Scut din bronz si din lemn de salcam, lemnul specific pustului, care nu pu-trezeste. Bronzul simbolizeazajudecata iar lemnul simbolizeaza natura uman&S fara pa-cat si incoruptibila a lui Cristos. Cel care nu

a cunoscut nici un pacat a suferit in locul nostru judecata lui Dumnezeu pentru pa-catele noastre (2 Cor. 5:21).

Altarul era gol pe dinauntru, cu un gra-tar situat la jumatatea distantei verticale, pe care se aseza animalul de jertfa. El avea patru coarne poleite cu bronz, cale unul la fiecare din colturile sale (Ex. 27:2). Se pare ca animalul de jertfa era legat de aceste coarne (Ps. 118:27b). Nu frangiile, nici macar cuiele nu L-au legal pe Mantuitorul de cruce, ci dragostea Sa eterna pentru noi.

Cand un israelii aducea o jertfa de ardere de tot, isi punea mana pe capul victimei, se identifica pe sine cu ea si afina prin aceasta ca" animalul respectiv murea in locul sau. Era o jertfa substitonara. Animalul era injunghiat, varsandu-i-se sangele, fapt care anticipa varsarea sangelui lui Cristos, fara de care nu exista iertare de pacate (Ev. 9:22).

Intreg animalul, cu exceptia pieii, era ars pe altar. Aici liparul nu mai corespunde intru totul, intrucat Cristos a fost *total* devotat voii Tatalui la Calvar.

Aceasta era o jertfa de o mireasma placuta. amintindu-ne satisfactia deplina a lui Dumnezeu cu lucrarea lui Cristos. si astfel jertfa ispasese pentru cel ce o aducea.

Ligheanul

Ligheanul era facut din bronzul provenit de la oglinzile daruite de femei (Ex. 38:8). J. H. Brown face urmatoarea observatie: „Ele au predat obiectele de auto gratificare, cu ajutorul carora satisfaceau, intr-o anumita masura, placerile firii vechi." Inchinarea trebuie sa fie precedata de judecata de sine (1 Cor. 11:31).

Ligheanul era destinat preotilor si simbolizeaza necesitatea ca orice slujba sa fie precedata de curatie (Is. 52:11). Preotii se imbaiau o data, cand Tsi luau in primire atributiile (Lev. 8:6). Dupa aceea aveau datoria de a-si spala mainile si picioarele in mod regulat, formula fiind: o baie, mai mult

curatii. In prezent toti credinciosii sunt preoti (1 Pe. 2:5, 9). Noi avem nevoie de imbaierea nasterii din nou o singura data (Ioan 3:5: 13:10; Tit 3:5), dar trebuie sa ne spalăm mainile (in vederea slujbei) si picioarele (in vederea unei umblari evlavioase, Ioan 13:10). si acest lucru

tl infaptuim prin apa Cuvantului (Ps. 119:9-II; Ioan 15:3; Ef. 5:26).

Ligheanul era alcatuit probabil din doua bazine, superior pentru spalarea mainilor si inferior, pentru spalarea picioarelor. Biblia nu ne ofera amanunte privitoare la forma sau dimensiunea exacta a ligheanului.

Tabernacolul propriu-zis (15X45 picioare)

Structura propriu-zisa a cortului Tntal-nirii era destul de simpla in exterior, dar de o neasemuita frumusetate in interior. Tot Tn-velisul interior era poleit cu aur sau acoperit cu broderii alese. Din nou, este o Tn-truchipare a lui Cristos, care a cortuit prin-tre noi (Ioan 1:14). El nu a avut o frumusetate exterioara care sa ne faca sa-L Tndragim (Is. 53:2b), dar rn launlrul Sau El este de o frumusetate de neasemuit.

Existau patru acoperitori dispuse tn urmatoarea ordine, din interior spre exterior:

Tesatur& fina de frumusetate in	Neprihanirea ?i lui Cristos.
---------------------------------	------------------------------

Par de cainiS

Ispasirea lui Cristos, Cel care a devenit Tapul nostril ispasilor (cf. Lev. 16).

Piei de berbec, vopsite tn ro\$u

Devotamentul (consacrarea) lui Cristos (vezi mielul pentru eonsacrare. Ex. 29:19-22).

Piei de

In alte tradueeri accstea apar ?i sub forma unor piei de foca sau piei de delfin. Ele protejau tabernacolul de intemperii, su-gerand modul tn care li apara Cristos pe ai Sai de rihil din afara.

Cristos. Dumnezeu ne priveste Tn El. Scandurile aveau 15 picioare Tnaltime, fiind legate Tntre ele prin cinci drugi poleiti cu aur, dispusi orizontal (Ex. 26:26-28). Cel din mijloc trecea prin scanduri, fiind, probabil, un tip al Duhului Sfânt. Fiecare scandura era fixata cu cepuri Tn doua lacasuri de argint.

Scandurile

Unii cred ca acestea erau de fapt rame cu zabrele din scandura, mai degraba decat scanduri intregi. In orice caz, ele Ti Intruchipeaza pe credinciosi, care alcatuiesc o locuinta unitara a lui Dumnezeu Tn Duhul (Ef. 2:22). Scandurile erau din lemn de salcam, poleit cu aur, care reprezinta umani-tatea noastra si pozitia pe care o ocupam Tn

Argintul reprezinta rascumpararea (cf. Ex. 30:15, unde si clul de argint reprezenta banii pentru rascumparare). Temelia credinciosu-lui o constituie lucrarea de rascumparare savarsita de Cristos (1 Pe. 1:18, i 9). **Locul sfant**

Perdeaua care ducea la locul sfant Il Tn-truchipeaza pe Cristos, singurul prin care putem avca partasie (comuniune) cu Dumnezeu (Ef. 2:18; 3:12). In locul sfant nu se alia nici un scaun, deoarece lucrarea preo-tilor nu se Tncheia niciodata, Tn contrast cu lucrarea lui Cristos, savarsita odata pentru totdeauna (Ev. 10:12).

Masa painii punerii inainte (36 toli lungime, 18 toli latime si 27 toli inaltime; situata in partea de nord)

Masa era alcatuita din lemn de saicam, poleit cu aur, Tntruchipand deopotriva natu-ra umana si natura divina a Domnului nostru, umanitatea si dumnezeirea Sa. Pe masa se aflau douasprezece paini nedospite, sim-bolizandu-i pe oamenii lui Dumnezeu, asa cum apar ei Tnaintea lui Dumnezeu soli-darizati cu Cristos. Painea era Tneonjurata de doua cununi de aur, dupa cum si noi sun-tem paziti Tn siguranta de Cristos, Cel Tn-coronatsi proslavit.

Sfesnicul (cu greutatea de 75 de livre. Nu ni se dau dimensiunile sale; era situat in partea de sud)

Era fiicut din aur lucrat (batut), avand un soclu, din care se Tnalta piciorul, terminal cu sapte brate, fiecare avand Tn partea su-perioara cate o candela cu untdelemn. Era singura sursa de lumina din cort si Il sim-boliza, probabil, pe Duhul Slant Tn slujba Sa ele proslavire a lui Cristos (Ioan 16:14), dupa cum tot a.sa de bine ar putea sa-L Tn-truchipeze pe Cristos Tn ipostaza Celui care ilumineaza raiul (Apo. 21:23), fiind izvorul oricarei lumini spirituale (Ioan 8:12). Iar aurul curat Tntruchipeaza Dumnezeirea.

Candelele sfesnicului stateau

aprinse de searapanadimineata (Ex.27:21; 1 Sam.3:3).

Altarul tamaierii (cu suprafata de 18 toli si inaltimea de 36 toli; situat in fata perdelei, in centra)

Era confectionat din lemn de saicam si

din aur, tipizand umanitatea si dumnezeirea lui Cristos. Il intruchipeaza pe Cristos mijlocind pentru ai Sai.(Ev. 7:24-26; Apo. 8:3, 4). Tamaia simbolizeaza mireasma Persoanei si lucrarii Sale. Focul trebuia sa provina de la altarul arderii de tot - mireasma jertfirii de Sine a lui Cristos, [ca miel] fara pata, pentru Dumnezeu.

Tamaia se prepara din stacte (un fel de balsam), onice aromata, galban si tamaie curata, in proportie egala, toate alcatuind o singura" mireasma - prinosul si jertfa de miros placut a lui Cristos (Ef. 5:2).

Locul Preasfant

Perdeaua care ducea la Locul Preasfant ne vorbeste despre trupul lui Cristos (Ev. 10:19-22), frant pe crucea. Golgotei (Luca 23:45). Daca pe vremea aceea doar preotii puteau patrunde in locul sfant si numai marele preot avea voie sa patrunda in locul preasfant, si chiar si atunci doar o singura data pe an, credinciosii au acum acces in prezenta lui Dumnezeu oricand, in orice clipa si in orice moment (Ev. 10:19-22).

Chivotul (3,75 picioare lungime, 2,25 picioare latime si inaltime)

Era o lada de lemn de salcam, poleita cu aur si reprezenta tronul lui Dumnezeu. Doua sunt modalitatile in care putem privi continutul chivotului: una axata pe om si oarecum negativa si alta axata pe Cristos si intru totul pozitiva.

Mai intai, chivotul continea trei amintiri ale rebeliunii poporului Israel (mana, Ex. 16:2,3; legea, Ex. 32:19; toiagul lui Aaron, Nu. 17:1-13), fiind astfel o posibila Tn-truchipare a lui Cristos purtand blestemul datorat razvratirii noastre.

Sau, Tn cealalta varianta, mana ar putea fi o Tntruchipare a lui Cristos ca Painea lui Dumnezeu; legea ca expresie asfinteniei lui Dumnezeu pe care Cristos a preamarit-o si a proslavit-o; si toiagul lui Aaron, Intruchipare a lui Cristos in

invierea Sa; ca Preot special ales de Dumnezeu.

Scaunul indurarii

Scaunul Indurarii era capacul ce acoperea chivotul. Deasupra stateau pe el doi heruvimi, din aur lucrat (batut) - pa^itori ai

tronului lui Dumnezeu si aparatori ai nepri-hanirii Sale. Ei aveau privirile ndreptate in jos spre sangele stropit fnaintea chivotului si pe capacul Tndurarii. Sangele lui Cristos intruneste pe deplin cerintele neprihanirii lui Dumnezeu, ascunzand vederii toate nelegiuirile noastre. Astfel un scaun al judecatii devine un scaun al Tndurarii.

Noral de slava

Cand s-a incheiat construirea taberna-colului, Domnul S-a aratat pe scaunul Tndurarii sub forma unui nor de slava, cunoscut si sub denumirea de *Shekinah*, proveni-ta din tennenul ebraic echivalent cu *a locui*. Era un sirnbol vizibil al slavei Sale.!:.

D. Izbucnirea idolatriei (cap. 32,33)

LVitelul de aur (32:1-10)

Pierzandu-si rabdarea fiindca Moise nu mai venea, oamenii I-au rugat pe Aaron sa le faca un idol. Fara sa schiteze nici un gest de impotrivire, Aaron le-a satisfacut cere-rea, transformand inelele de aur Tntr-un vitel turnat - actiune interzisa cu desa-varsire (Ex. 20:4). Apoi s-au dedat la destrabalare, inchinandu-se idolului, m^tn-cand, band si savarsind acte imorale. Cu gura ei afirmau ca I se inchina Domnului (v. 5), dar prin intermediul vitelului. Dumnezeu Isi binecuvantase poporul cubelsug de aur cand israelitii au parSsit Egiptul (12:35, 36), dar binecuvantarea s-a.transformat in blestem datorita inimilor paca-toase ale oamenilor. Dumnezeu 1-a infor-mal pe **Moise** cu privire la ceea ce se petre-cea la poalele muntelui (v. 7,8), amenintand ca va distruge acest popor (v. 9, 10).

Mijlocirea si mania lui Moise (32:11-35) 32:11-13 In raspunsul pe care il da, **Moise** se evidentiaza ca unul din rriarii mijloci-tori din Biblie. Observati puternicele argu-mente la care recurge el: oamenii erau **po-**

porul Domnului (v. 11, 12). Dumnezeu a avut grija de ei; izbavindu-i din **Egipt (v. U). Egiptenii** ar jubila, daca Dumnezeu le-ar faceisraelitilor ceea ce n-au reusit ei sa le faca (v. 12). Si, Tn sfarsit, un ultim argument: Dumnezeu trebuie sa ramana eredin-cios legamintelor pe care Le-a incheiat cu patriarhii (v. 13).

32:14 „Si Domnul Si-a schimbat gan-dul cu privire la raul pe care spusese ca vrea sa-I faca poporului Sau.” (v. 14).

Cuvantul *rd*u are in acest context sensul de pedeapsa. Ca r&spuns la mijlocirea lui Moise, Domnul a renun^at la pedeapsa pe care intenplonase s-o aduca peste **poporul Sau**.

32:15-20 Moise a coborat de pe munte **cu cele doua table ale Marturiei**. Pe drum s-a intalnit cu **Iosua**, sosind apoi in tabara israeli^ilor, tn timp ce acestia era in toiul pe-trecerii lor senzuale si idolatre. Cuprins de **manie** neprMnita, Moise a **sfaramat** tablele legii m semn de marturie a groazni-cei fapte pe care o savarsise poporul. Apoi a prefScut vitelul in cenusa, presSrand cenusa pe suprafala apei si obligSndu-i pe oameni sa bea apa (v. 20) - aceasta fiind, probabil, o prevenire la adresa noastra asupra faptului ca p5catele noastre se intorc asupra noastra sub forma unei bauturi amare.

32:21-24 Cand **Moise** 1-a intrebat pe Aaron ce a facut poporul de a meritat un asemenea tratament, Aaron i-a explicat ce s-a intamplat, las^nd sa" se inteleaga faptul ca vitelul de aur ar fi iesit din foe in chip misterios (v. 24). Numai datorita mijlocirii lui Moise nu 1-a omorat Dumnezeu pe Aaron (Deut. 9:19, 20).

32:25-29 Unii dintre israeliti continuau sa petreacS, farS nici o retinere. Cand Moise le-a cerut celor loiali sS-1 urmeze si sa i se alature, semintia lui **Levi** a raspuns, membrii sai scotand sabia si ucigandu-i pe cei ce „iesisera" de sub control", cum se ex-prima traducerea NASB. Nu au fost crutate nici macarrude apropiate (v. 25-29). Actul acesta de Incalcare a legii a adus moartea a peste **trei mii** de oameni. La Rusalii evan-ghelia harului a adus mSntuire la trei mii de oameni. Loialitatea eroica de care au dat dovada levitii ar putea fi motivul pentru care li s-a fiScut cinstea de a fi alesi ca semintie preo^easca (vezi v. 29).

32:30-35 Moise s-a intors pe munte, ca sa" se mtSlneascS din nou cu Domnul, crezand c5 va putea face ispas.ire pentru pacatul poporului (v. 30-32). Raspunsul Domnului a venit pe doua planuri: Mai int\$ii, El avea sa-i pedepseasca pe cei ce au facut vitelul (pedeapsS concretizata prin izbucnirea epi-demiei de ciurma sau trimiterea unei urgii,

conform altor traduced, "v. 35); in al doilea rand, Dumnezeu avea sa" trimita **fingerul** Sau Care sa mearga Tnaintea lui Moise, pe cand acesta conducea poporul spre Pamantul F&gaduintei. Caracterul stralucit al lui Moise este evidentiata cu prisosinta de versetul 32, unde ni se arata ca el a fost dispus sa moara pentru poporul sau. „S^{ter}g^e-^ma **dm** **cartea Ta**" este un mod figurat de a spune: „la-mi viata"³⁰ Dumnezeu i-a crutat insa viata lui Moise, dar viata preaiubitului Sau Fiu nu a crutat-o. Da, acesta a fost caracterul Mantu-itorului nostru, El, Cel drept, care a murit pentru cei nedrepti!

3. Pocainta poporului (33:1-6)

Domnul a refuzat sa-i Tnsoteasca pe is-raelitii pacatosi in calatoria lor spre Canaan, pentru ca s5 nu tie nevoit sa-i nimiceasca pe drum. Si astfel Dumnezeu a trimis, in schimb, un **tnger** ca reprezentant **al** Sau. **Cand a auzit poporul aceasta veste trista, s-au umplut cu totii de jale** si au lepadat cu totii podoabele de felul celor pe care le folosisera pentru a face vitelul de aur, din acel moment, adica pornind de la **Muntele Horeb** nemaipurtandu-le niciodata.

4. Cortul intalnirii lui

Moise
(33:7-11)

Cortul mentionat in versetul 7 *nu* a fost tabernacolul pentru a carui constructie ce nu avusese inca loc pana in acest moment Dumnezeu a prevazut planuri si instructiuni detaliate, ci un cort temporar **ridicat** de **Moise** si numit aici „**cortul** (tabernacolul) **intalnirii**." Persoanele individuale care doreau sa-L caute pe Domnul se duceau acolo, **afara din tabara**. Tabara fusese Tnti-nata de pacatul poporului. Prin urmare, cortul a fost situat **afara**. Cand **Moise intra** Tn cort, stalpul de nor cobora, indicand prezenta lui Dumnezeu. Versetul 11 nu poate sS insemne ca Moise L-ar fi vazut pe Dumnezeu in esenta fiintei sale, ci ne spune doar ca Moise a

avut comuniune directa, neingradita cu Dumnezeu, **fata catre fata**. E demn de remarcat ca *Iosua*, care era pe atunci doar **un tanar**, nu se departa de **cort**. Poate ca acesta a fost secretul succesului sau ulterior pe plan spiritual.

5. **Rugăciunea** lui Moise (33:12-23)

33:12-17 Moise a solicitat ca prezenta lui Dumnezeu să conducă **poporul** Său în Canaan. Atunci Domnul, în harul Său, a promis că **Prezenta** Lui va **merge** cu ei. Moise a insistat, spunând că nu se mulțumeste cu nimic mai puțin decât această prezenta. Asemenea lui Noe, Moise a **gasit har înainte** Domnului, aprobându-i-se cererea. „Siguranța nu constă în absența pericolului, ci în prezenta lui Dumnezeu”.

33:18-23 În continuare Moise a cerut să vadă **slava** lui Dumnezeu. Dumnezeu a răspuns promitând să Se reveleze pe Sine ca un Dumnezeu al harului și **îndurării** (vezi Ex. 34:6, 7). Moise nu putea să vadă fața lui Dumnezeu și să trăiască, dar avea să i se permită să stea pe o stâncă în timp ce slava lui Dumnezeu urma să treacă pe lângă el, Moise privind-L pe Dumnezeu doar din spate. Desigur, aceasta e o redare în limbaj figurat a prezentei lui Dumnezeu, deoarece Dumnezeu nu are trup (Ioan 4:24). După cum s-a exprimat Hywell Jones: „Moise e pe punctul de a vedea acea geană de lumină ce constituie indiciul sigur al ceea ce urmează a fi deplină splendoare, în toată strălucirea ei.”³¹

Nimeni nu poate vedea fața lui Dumnezeu și apoi să rămână în viață (v. 20). În seamna că nimeni nu poate privi gloria dezvelită a lui Dumnezeu, căci El locuiește „în lumina de care nu te poți apropia, pe care nici un om nu L-a văzut, nici nu-L poate vedea” (1 Tim. 6:16). În acest sens, nimeni nu L-a văzut pe Dumnezeu niciodată (1 Ioan 4:12). Atunci cum vom putea explica pasaje din Biblie în care ni se spune că anumiți oameni L-au văzut pe Dumnezeu fără să moară? De exemplu, Agar (Gen. 16:13); Iacov (Gen. 32:30); Moise, Aaron, Nadab, Abihu și șaptezeci de bătrani ai Israelului (Ex. 24:9-11); Ghedeon (Jud. 6:22,23); Manoa și soția sa (Jud. 13:22); Isaia (Is. 6:1); Ezechiel (Ez. 1:26, cf. 10:20); Ioan (Apo. 1:17).

Răspunsul e că acești oameni L-au văzut pe Dumnezeu reprezentat de Domnul Isus Cristos. Uneori El S-a arătat ca Îngerul Domnului (vezi Judecători 6, unde este discutată această doctrină), uneori ca Omul iar o dată S-a manifestat pe Sine ca un Glas (Ex. 24:9-11; cf. Deut. 4:12). Singurul Fiul născut care este în sânul Tatălui L-a făcut cunoscut pe

Dumnezeu Tn deplinatatea Sa (Ioan 1:18). Cristos este stralucirea slavei lui Dumnezeu si chipul expres al Persoanei Sale (Ev. 1:3). De aceea El a putut afirma: „Cine M-a vazut pe Mine L-a vazut pe Tatal” (Ioan 14:9).

E. Reinnoirea legamantului (34:1-35:3)

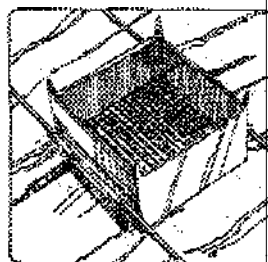
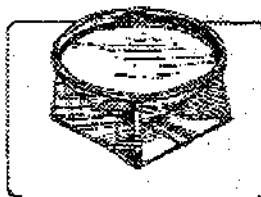
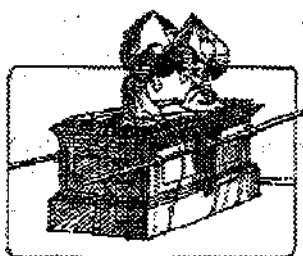
34:1-9 Din nou doar Moise a fost chemat sa se suie pe **Muntele Sinai**, de data aceasta cu doua table de piatra pe care el Tnsu?i le-a pregatit. Acolo Domnul S-a re-velat pe Sine Insu?i ca un Dumnezeu plin de Tndurare si milostiv, Tndelung rabdator si abundand Tn bunatate si adevar (v. 6,7).

tn versetul 7 se folosesc trei termeni diferiti pentru facerea de rau. Faradelegea are de a face cu pervertirea cailor Domnului. Nelegiuirea Tnseamna razvratare Tmpotriva lui Dumnezeu. Iar **pacatul** este, textual, „o infractiune”, Tnsemnand Tn principal a nu atinge tinta pe care a stabilit-o Dumnezeu. "Toate aceste cuvinte transmit ideea de a esuaTn atingerea standardului gloriei lui Dumnezeu (Ro. 3:23). Israelitii ar fi trebuit, Tn mod normal, sa moara cu totii pentru cal-carea Iegii lui Dumnezeu, dar Dumnezeu i-a crutat Tn **Indurarea** Lui. Moise **s-a inchinat** Domnului, cerand prezenta ?i **harul** Lui pe temeiul nevredniciei poporului Sau (v. 8,9).

34:10-17 Apoi Dumnezeu a reTnnoit **legamantul**, promitand ca va face minuni pentru Israel, prin faptul ca va izgoni locuitorii Canaanului. El le-a atras atentia israeli?ilor sa nu se amestece cu paganii si sa nu adopte practicile lor idolatre. A?eri-mii erau imagini obscene sau idoli falici, simboluri ale fertilitatii. fntrucat Dumnezeu Tncheiase un **legamant** cu poporul Sau, israelitii nu aveau voie sa Tncheie nici un legamant cu locuitorii tarii. Este cu neputinta sa fii alipit de Dumnezeu si Tn acelasi timp de idoli (vezi 1 Cor. 10:21).

34:18-27 Apoi Dumnezeu a repetat in-structiunile privitoare **sarbatoarea Azimilor** (v. 18);

consacrarea **intailor nascuti** (v. 19, 20); **Sabat** (v. 21); **sarbatoarea saptama-nilor** si **sarbatoarea strangeriiroadelor** (v. 19, 20). Toatepersoanele de sex.rriasculin trebuiau sa se Tnfatiseze Tnaintea Domnului la cele trei sarbatori anuale mentionate Tn 23:14-17 (v. 23,24). Observaji Tn versetul 24 ca Dumnezeu a promis ca va controla vointa canaanitilor, asa meat acestia sa nu Tncerce sa

Chivotul Legamantului

(Ex. 25:10-22)

Chivotul a fost eel mai sacru obiect din cadnjl mobilierului tabernacolului. In el evreii au pastrat o copie a celor Zece Porunci, care rezumau intregul legamant

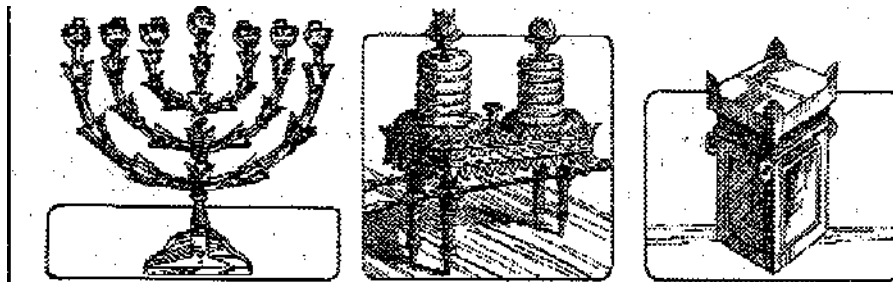
Ligheanu! de bronz

(Ex. 30:17-21) În acest iighean de bronz se spalau preotii. Ei trebuiau sa fie curati cand intrau in prezen(a lui Dumnezeu.

Altarul arderii-de-tot

(Ex. 27:1-8)

Pe acest altar se aduceau jertfele animale. Altaru! era in curtea din fata tabernacolului. Cu sangele jertfei se stropeau cele patru coarne ale altarului.

Sfesnicul de aur

(Ex. 25:31-40)

Sfesnicul de aur era asezat in locul sfint, fata in fata cu masa painii punerii inainte. Avea sapte brate cu sapte cupe, fiecare avand un fitil ce ardea intretinut de untdelemn.

Masa painii punerii inainte

(Ex. 25:23-30) Pe masa painii punerii inainte se aflau ofrandele. Intotdeauna in prezenta lui Dumnezeu se aflau pe masa 12 paini reprezentand cele 12 semintii.

Altarul tamaierii

(Ex. 30:1-10)

Altarul tamaierii din interiorul tabernacolului era mult mai mic decat altarul arderi-lor-de-tot. Tamaia arsa pe acest altar era de o mireas-ma placut mirositoare.

Mobilierul Tabernacolului

ia cu japca proprietatea barbatilor evrei cand acestia se suiau la Ierusalim de trei ori pe an. Dupa ce a repetat alte reguli (v. 25, 26), Domnul i-a poruncit lui Moise sa aștearna în scris cuvintele pe care tocmai le-a rostit în versetele 11-26 (v. 27). Apoi Domnul însuși a scris.... Cele Zece Porunci... pe tablele de piatra (v. 28; cf. v. I și Deut. 10:1-4).

34:28-35 Dupa **patruzeci de zile și pa-truzeci de nopți** pe munte, **Moise a co-borat**, având în mână cele două table (v. 28, 29a). El nu era constient că fata sa stralucea, ca urmare a faptului că a stat în prezența Domnului (v. 29b, 30). Oamenii **se temeau să se apropie de el**. Dupa ce a predat Isra-

elului poruncile Domnului, Moise **și-a pus un val pe fata** (v. 31-33). Versetul 33 (în ediția NKW) suna astfel: „**Și după ce Moise a terminat de vorbit...**”, iar nu „**Și** până când Moise a terminat de vorbit cu ei...”, cum apare în ediția KJV. Pavel explică în 2 Corinteni 3:13 că Moise și-a acoperit fata cu un val pentru ca oamenii să nu vadă gloria trecătoare a legii, dispensația legii.

35:1-3 Apoi Moise a strans toată adunarea copiilor lui Israel și le-a recitat din nou legea Sabatului.

F. Pregătirea mobilierului tabernacolului (35:4-38:31)

1. *Darurile oamenilor si
mesterii iscusiti
(35:4-36:7)*

35:4-20 Moise a dat instructiuni despre modul in care sa se organizeze o ofranda adusa Domnului, alcătuita din materiale pentru construirea tabernacolului (v. 4-9). Dumnezeu a avut două clădiri pentru închinăciune: cortul înălțării și templul. Costul construirii acestora a fost achitat integral înainte de a fi început lucrările de construcție. Dumnezeu a mișcat inimile oamenilor săi, determinându-le să furnizeze toate cele de trebuință (v. 5,21,22,26,29). Dăruirea și slujirea noastră trebuie să fie, de asemenea, de bunăvoie și fără rezerve."

35:21-36:1 Multi oameni au raspuns cu generozitate apelului lansat, daruind din lucrurile de mare pret pe care le-au adus cu ei din Egipt (v. 21-29). Cei care dadusera aur pentru conecționarea vitelului au pierdut totul. Dar cei care au investit în tabernacol au gustat bucuria de a vedea cum averea lor a fost folosită spre slava lui Iehova.

Moise l-a numit în mod public pe **Betaleel** și pe **Oholiab** (în engleză: Aho-liab) ca oamenii pe care Dumnezeu i-a desemnat să execute tot felul de lucrări artistice. Acești oameni erau de asemenea înzestrați cu talentul de a-i învăța pe alții să execute lucrări de calitate (35:30-36:1).

36:2-7 Lucrătorii iscusiti au început să execute lucrarea de ridicare a sanctuarului, dar oamenii aduceau în fiecare dimineață atâtea materiale încât Moise a fost nevoit să-i oprească de a mai aduce.

Din versetul 8 al capitolului 36 până la finele capitolului 39 găsim o relatare detaliată a construirii cortului înălțării și a mobilierului său. Menționarea unui volum atât de mare de detalii ne aminteste că Dumnezeu nu obosește niciodată să vorbească despre acele lucruri care se referă la El și la preaiubitul Său Fiu.

2. *Perdelele care acopereau
tabernacoliul
(36:8-19)*

Perdelele interioare, confecționale din tesatura fină de in, au fost numite „**tabernacolul**” (v. 8). Apoi au fost **perdelele din par de capra**, „**cortul**” (v. 14). Perdelele **din piei de berbec** și din piei de vitel de mare - „învelitoarea” (v. 19).

*3. Scândurile pentru cele trei
laturi
(36:20-30)*

Aceste scânduri erau făcute din lemn de salcăm, singurul lemn folosit la construirea tabernacolului. Salcăm creștea din abundență în locurile aride. Era un lemn plăcut și producea o cherestea cu calități de durabilitate extrem de mare, fiind un lemn practic indestructibil. Tot așa Domnul Isus a fâșiat rădăcina izvorată dintr-un pământ uscat (Is. 53:2), a avut un caracter de neasemuită frumusețe și rămâne de-a pururi Cei Eterni.

dumnezeirea Domnului nostru. În chivot se aflau tablele Legii, un borcan de aur cu mană și toiagul lui Aaron care a înmugurit. Aplicate la Cristos, aceste lucrări || întrușează pe Cei care așis: „Legea Ta este Tănauntrul inimii mele” (Ps. 40:8b); apoi || întrușează drept pâinea

*4. Drugii care asigurau imbinarea
scândurilor (36:31-34)*

Patru drugii erau vizibili iar unul invizibil, deoarece trecea prin central scândurilor. Drugul invizibil este o ilustrare elocventă a Duhului Sfânt, care-i strange pe credincioși laolaltă, îmbiniindu-i într-un „templu sfânt în Domnul” (Ef. 2:21, 22). ceilalți drugii ar putea întrușea: viața, dragostea, poziția și mărturisirea - elemente comune tuturor copiilor lui Dumnezeu.

5. Perdeaua prin care se ajungea la Sfânta Sfintelor (36:35, 36)
Perdeaua reprezintă trupul Domnului Isus (Ev. 10:20), frânt pe crucea Golgotei pentru a ne deschide calea prin care ne putem apropia de Dumnezeu. Se crede că **heruvimii** de pe perdeă reprezentau pazitorii tronului neprihanit al lui Dumnezeu.

*6. Perdeaua prin care se
pătrundea în
Local Sfânt (36:37, 38)*

Perdeaua aceasta era confecționată din același material ca și eel utilizat la intrarea în curte și la perdeaua din paragraful precedent, înfățișându-L pe Cristos - căia de acces la Dumnezeu.

7. Chivotul legământului (37:1-5)
Chivotul era o lada făcută din lemn de salcăm.... poleită cu aur curat și întrușea umanitatea și

lui Dumnezeu coborata din cer (Ioan 6:33); şj ca Preot al lui Dumnezeu, pe care El L-a ales, înviat din morţi (Ev. 7:24-26). Iar atunci când sunt aplicate la poporul Israel, toate elementele din chivot sunt aduceri aminte ale eșecurilor şi rebeliunilor sale.

8. Scaunul îndurării (37:6-9)

Scaunul îndurării constituia tronul lui Dumnezeu, locuinţa Sa pe pământ. Privind în jos, asupra sa, **heruvimii** nu vedeau Legea (pe care Israel o calcase), nici borcanul cu mană sau toiagul lui Aaron, care amin-teau de rebeliunile Israelului, ci vedeau sângele stropit, care îi dădea lui Dumnezeu prilejul de a-Şi arăta îndurarea faţă de păcătoşii răzvrătiţi. Scaunul Îndurării Îl simbolizează pe Cristos ca Cel pe Care „Dumnezeu L-a rânduit să fie *scaun al îndurării*” (Ro. 3:25, traducere literală).³² ...Scaunul îndurării era capacul chivotului.

9. Masa pâinii punerii înainte (37:10-16)

Masa pâinii punerii înainte conţinea douăsprezece pâini, „reprezentând locul detinut de Israel înaintea lui Dumnezeu, acceptat în virtutea lui Cristos, care, în calitatea Sa de adevărat Aaron, Îi susţine chiar şj acum pe israeliţi înaintea lui Dumnezeu.”³³ Pâinile simbolizează probabil şi purtarea de grijă a lui Dumnezeu pentru fiecare din cele douăsprezece triburi.

10. Sfesnicul de aur şi accesoriiile sale (37:17-24)

Unii văd în **sfesnicul de aur curat** un tip

al lui Cristos, Lumina adevărată a lumii (Ioan 8:12). Alţii preferă interpretarea conform căreia sfesnicul este o întrupare a Duhului Sfânt, a cărui misiune este de a-L proslăvi pe Cristos, întrucât sfesnicul îl luminează tot ce se referă la Cristos în locul sfânt. Iar alţii Îi văd ca pe o întrupare a lui Cristos unit cu credincioşii. **Fusul** este unic prin faptul că celelalte şase brate părăsesc din el, câte trei de fiecare

parte. Dar toate erau făcute dintr-o singură bucată de aur.

11. Altarul tămădierii (37:25-28)

Altarul tămădierii ne spune că Cristos

este de-a pururi mireasma plăcută mirositoare a lui Dumnezeu. De asemenea sugerează

reaza actuala lucrare de slujire a Domnului Isus, Care mijloceste in cer pentru noi.

12. *Vntdelemnul pentru ungerea sfdnta si tdmnia (37:29)*

Untdelemnul Il tntruchipeaza pe Duhul Sfant iar **tamaia** ne aminteste de perfectiunile de-a pururi Tnmiresmate ale Domnului nostru, care 1| aduc Tatalui Sau desfatere.

13. *Altarul pentru arderile-de-tot (38:1-7)*

Altarul arderii de tot

reprezinta crucea, pe care Domnul Isus S-a adus pe Sine ca ofrandllui Dumnezeu, ca jertfa integrals. Nu poate exista nici un acces la Dumnezeu Tn afara mortii Sale jertfitoare.

14. *Ligheanul (38:8)*

Ligheanul Tntruchipeaza lucrarea actuala a lui Cristos, de curatire a oamenilor Sai prin spalarea cu apa prin Cuvant (Ef. 5:26). Pre-otii aveau obligatia sa-si spele mainile si pi-cioarele Tnainte de a savarsi orice slujbil. Tot aša actiunile noastre si umblarea noastra tre-buie sa fie curate, inainte de a putea sa-L slu-jim pe Domnul cu eficienta. Ligheanul a fost confectionat din oglinzile de bronz daruite de femei. In l'elul acesta, glorificarea eului a facut loc slujirii lui Dumnezeu.

15. *Curtea exterioard, stdlpai ?i perdeaua (38:9-31)*

38:9-20 Curtea exterioara ce Tmprej-muia tabernacoiul era alcatuita din panze de in, sprijinite pe cincizeci si s?ase de stalpi montati pe pedestale de bronz cu c&rlige de argint si perdeaua brodata de la poarta curtii. Inul alb Tntruchipeaza neprihanirea care Tl Tmpiedica pe pacatosul necredincios de a se apropia de Dumnezeu, dar care de asemenea Tl separa si Tl protejeaza pe cre-dincios, in siguranta din interior. In curte nu se putea intra decat prin poarta, care era fS-cutadin tesaturafnade in ?i brodata cu fire albastre, purpurii si stacojii.

Aceasta ne a-minteste de Cristos („Eu sunt usa", Ioan 10:9), singura cale de apropiere de Dumnezeu. Inul fin este o imagine a purit&tii Sale total nepatate; albastrul ne sugereaza originea Sa cereasca; purpuriul: slava Sa re-gala; stacojiul: suferinta Sa pentru pacat.

38:21-23 Sunt mentionate din nou nu-

Exodul

119

mele mesterilor iscusiti. Ori de cate ori Dumnezeu are de indeplinit o lucrare, El ridica oameni care s-o tina la loc. Pentru construirea tabernacolului El i-a chemat si i-a dat zestrile **Befaleel si pe Oholiab.** Pentru zidirea templului El S-a folosit de Hiram, care a furnizat materialele. Pentru cladirea bisericii, El S-a folosit de lucratorii Sai alesj Petru si Pavel.

38:24-31 Materialele folosite pentru construirea tabernacolului sunt contabilizate cu mare atentie. Valoarea lor raportata la banii din vremea noastra s-ar ridica la milioane de dolari. Si noi putem sa dedicam lucrurile de care dispunem pentru lucrarea Domnului, spunand, practic: „Ia argintul si aurul meu. Nici o farama nu voi pastra pentru mine.”³⁴

G. Pregatirea vesmintelor preotilor

(cap. 39)

39:1-7 Acum am ajuns la pregatirea **vesmintelor** preotesti. Inca de la Tnceput suntem frapati de repetarea celor patru cu-lori. Unii cred ca ele reprezinta' gloriile multiple ale lui Cristos, Tntruchipate in cele patru evanghelii: **purpuriu:** Matei -Regele; **stacojiu:** Marcu - Robul care sufera; **alb:** Luca - Omul fara pacat; **albas-tru:** Ioan - Fiul lui Dumnezeu care a venit din cer. Firele de **aur** din efod simbolizeaza dumnezeirea lui Cristos (v. 3). Pe fiecare bretea a **efodului** se afla o piatra de **onix** gravata cu numele a sase semintii ale Israelului.

39:8-21 **Pieptarul** era prevazut cu **douasprezece pietre pretioase**, cate una pentru fiecare din cele douasprezece semintii (v. 10-14). Tot asaeste si cu Marele nostra Preot. Peter Pell, propovaduitor al evangheliei, a exprimat minunat acest ade-var: „Taria umerilor Sai si iubirea inimii Sale poarta astfel numele copiilor

lui Dumnezeu inaintea prezentei lui Dumnezeu.”

39:22-26 **Mantia de sub efod** era un articol vestimentar purtat, cum spune si numele, sub efod. Pe tivul mantiei erau clopotei de aur curat si rodii de culoare al-bastra, purpurie si stacojie. Acestea reprezinta" roada spirituala si marturia asa cum se gasesc ele in Marele nostru Preot si cum ar trebui sa se regaseasca reproduse in noi.

39:27-29 Tunicile de in erau articolele vestimentare cu care se Tmbracau mai IntSi preotii (Lev. 8:7). Apoi veneau vegmintele de slavS. Mai intai Dumnezeu Tl TnvesmSn-r teaza pe pacatosul pocait cu propria Sa neprihanire (2 Cor. 5:21). Cand va reveni Domnul Isus, El ti va tmbraca pe ai Sai in vesmintele de slava (Fil. 3:20, 21). Nepri-hanirea trebuie sa preceada proslavirea.

39:30, 31 Placa de aur de pe turbanul preotului era gravata ca o pecete cu cuvin-tele „**SFINTENIE DOMNULUI**” pentru ca el sa poarte nelegiuirea lucrurilor sfinte (Ex. 28:38). Tot ceea ce facem noi este pa-tat de p&cat, dar Tnchinarea si slujitea noastra sunt curatite de orice imperfectiune de c&tre Marele nostru Preot Inainte de a ajunge laTatal.

39:32-43 Cctnd oamenii au terminat lucrarea si au adus piesele tabernacolului la Moise, el le-a inspectat si a constatat ca **toata lucrarea** a fost facuta exact asa cum prevedeau instructiunile si datele furnizate de Dumnezeu si Moise a binecuvantat poporul.-

H. Ridicarea tabernacolului (cap. 40)

40:1-8 Dumnezeu a poruncit ca **taber-nacolul** sa fie ridicatin prima zi a anului (v. 1, 2); adicS la circa un an dupS Exod si opt luni si jumatate dupa sosirea Israelului la Sinai. In plus, Dumnezeu a descris unde trebuie asezata fiecare piesS a mobilierului.

40:9-17 In versetele 9-15, se repeta in structiunile pentru ungerea tabernacolului, a mobilierului sau si a marelui preot, precum si a fiilor lui. Instructiunile au fost aduse la indeplinire tn prima zi a lunii Tntai, aproape la un an dupa ce israelitii au parasit Egiptulfv. **16, '17**).

40:18-33 Si astfel Moise a ridicat tabernacolul... Acest paragraf ne spune cum marele dat3tor al legii a adus la Tndeplinire toate instructiunile

detaliate, **asa cum ii poruncise Domnul lui Moise** pentru fiecare parte a edificiului propriu-zis, precum si pentru fiecare piesa de mobilier.

Iar la urmS de tot Moise **a ridicat curtea imprejurul cortului**. Apoi au urmat cuvintele reprezentand punctul culminant al unei lucrari bine Tndeplinite: **Astfel Moise a terminat lucrarea:**

40:34-38 Norul de slava a coborat și a umplut cortul Intalnirii, așa meat Moise n-a putut să intre. Acest nor avea să-i Tn-sofească pe israeliti în călătoriile lor. Ei aveau voie să pornească la drum doar atunci când pornea norul. Când se oprea, și ei trebuiau să se oprească (v. 34-38). Ca membru al semintei lui Levi, se pare că Moise a avut competența de a îndeplini atribuțiile preoțesti până când Aaron și fiii acestuia au fost investiți cu aceste prerogative (Lev. 8).

Asadar avem în cartea Exodului istoria poporului lui Dumnezeu în intervalul de un an, de la izbavirea lor din Egipt până la ridicarea tabernacolului la Muntele Sinai. Este o carte plină de imagini care-L mărturisează pe Cristos și perfecțiunile Sale morale. Ne revine responsabilitatea de a ne închina acestui Cristos al gloriei și de a trăi în lumina sfinteniei Sale.

NOTE FINALE

¹(2:9, 10) Termenul ebraic *mashah*, „a scoate”, este, probabil, un jargon de cuvinte bilingv. Evreii foloseau jocuri de cuvinte chiar în situații foarte serioase,

²(2:9, 10) C. H. Mackintosh, *Genesis to Deuteronomy*, p. 144

³(3:1-4) în mod foarte adecvat, Covenanterii scoțieni au adoptat rugul aprins ca emblema care să-i reprezinte, adăugând dedesubt motoul latin: „*Neccon-summaretur*” („Si totuși nu se mistuia”).

⁴(3:6) R. Alan Cole, *Exodus: An Introduction and Commentary*, p. 66.

⁵(3:7-12) J. Oswald Sanders, *On to Maturity (Spre maturitate)*, p. 56.

⁶(3:13, 14) Unele traduceri ale Bibliei, cum ar fi Versiunea Moffatt, traduc acest nume prin „the Eternal”, „Cel Etern” (cf. și versiunea franceză a lui Louis Segond: „l'éternel”).

⁷(5:2-14) Cole, *Exodus*, p. 82. Autorul încearcă să reproducă în engleză atitudinea disprețuitoare a pazitorilor de sclavi prin traducerea: „stub themselves

stubble” (aproximativ: „să se facă paie”, v. 12).

⁸(8:20r24) Septuaginta, care a fost tradusă în Egipt, drept care se pare că cuprinde trasături ce tin de fondul cultural local precum și de tradiția ebraică, traduce acest text prin: *dog-fly (kynomuia)*, musca

caineasca, o insecta cu
Intepatura foarte dureroasa.
Vezi Cole, *Exodus*, p. 93, 94,
pentru detalii suplimentare.

⁹(10:29) Matthew Henry,
"Exodus," in *Matthew Henry's
Commentary on the Whole
Bible*, 1:314.

¹⁰(12:11-20) Cole, *Exodus*, p.
108.

¹¹(13:17-20) C. F. Pfeiffer,
Baker's Bible Atlas, p. 73, 74.

¹²(13:21, 22) Henry, "Exodus,"
1:328.

¹³(14:15-18) Henry, "Exodus,"
1:332.

¹⁴(15:1-21) Dr. H. C. Woodring,
note nepublicate, Emmaus Bible
School.

¹⁵(15:1-21) Henry, "Exodus,"
1:335, 336.

¹⁶(16:1-19) Denumirea nu are
nici o legaturacu termenul
englez *sin* (pacat).

"¹⁷(19:1 -9) D. L. Moody, *Notes
From My Bible*, p. 33, 34.

¹⁸(Eseu) *The New Scofield
Study Bible, New King James
Version*, p. 4.

¹⁹(Eseu) Vechea acuza, conform
c3reia dispensationalistii ar
crede in existenta a „sapte cai
diferite prin care poate fi mantu-
it cineva", este total
neintemeiala.

²⁰(Eseu) Unii nu accepla una
din ran-duieli.

²¹(21:1-6) Este strofa a doua din
imnul compus de Episcopul
Handley C. G. Moule: „My
Glorious Victor, Prince Divine,"
(Slavitul meu Biruitor, Print
Divin), din *Hymns of Truth and
Praise (Imnuri de adevarsi
laudd)*, #535.

²²(23:18, 19) Evreii habotnici
au doua seturi de vesela: unul
pentru preparate din carne si
altul pentru produse lactate.
Pentru a-i descuraja:pe evrei sa
consume produse din carne.Şi
lactate in cadrul aceleiasi mese,
unele cantine si bufetc din Israel
Ti obliga pe consumatori sa stea
la doua randuri separate, daca
doresc.sa consume ambele tipuri
de mancaruri. La una din
cantinele vizitate de edilorul
acestui comentariu erau nu
numai randuri separate, ci si
doua etaje separate: unul pentru
preparate din carne, altul pentru
lactate!

²³(23:20-33).Henry, "Exodus,"
1:376.

²⁴(25:17-22) Cuvantul *cherub*
provinc. probabil, dintr-o
radacina semitica. insem-nand:
„a binecuvanta", „a lauda" sau
„a adora", dar.cei mai multi
cercetatori suslin ca deriva din
termenul ebraic *karav, ase*

apropia. Astfel heruvimii sunl „cei ce acopera" sau cei ce se apropie ca protectori.

²⁵(26:14) Motivul pentru care avem o varietate atat de mare de traduceri consta Tn faptul ca nu stim sigur la care piele de animal se refera termenul ebraic.

²⁶(28:36-38) Arhiepiscopul Beveridge. Nu dispunem de alte documente.

²⁷(30:1-10) Grecescul *thumiaterion* inseamna, textual: „loc (sau lucru) pentru tamaie", de unde deducem ca s-ar putea referi la altarul de tamaiere sau la cadelnita ce era dusa Tn spatetele perdelei Tn Ziua Ispasjrii, umpluta cu tamaie de pe altar.

²⁸(31:1-11) E demn de remarcat ca academia najionala de arte din Israelul zilelor noastre poarta denumirea lui Beta! eel.

²⁹(Eseu) Multi credinciosi de orientare evanghelica accepta tipologia tabernacolu-lui, desi, cum era de așteptat, nu exista acord deplin asupra tuturor detaliilor. Unii crestini accepta doar tipurile pe care le mentioneaza expres Noul Testament, mai cu seama Tn cartea Evrei. Vezi Geneza 42 pentru o succinta dezbatare a tipologiei.

³⁰(32:30-35) Unii cred ca, asemenea lui Pavel cu cincisprezece veacuri mai tarziu, Moise a lost dispus sa fie facut el Tnsusi anatema, adica sa sufere pierzare, daca prin aceasta ar fi putut sa-si salveze fratii israelii.

³¹(33:18-23) Hywell R. Jones. Nu dispunem de alte documente.

³²(37:6-9) Acelasi termen din greaca, *hi-lasterion*, Tnseamna atat *ispasire* (*satis-factie prin intermedial jerifei*), cat si *locde ispasire* (adica scaunul Tndurarii).

³³(37:10-16) G. Morrish, *New and Concise Bible Dictionary* (*Dictionar bihlic nou si concis*), pg. 754.

³⁴(38:24-31) Este mult mai lesne sa *cdn-tam* acest fragment din maretul imn spiritual compus dc Frances Ridley Havergal, „Take My Life and Let It Be", (la-mi viata si las-o sa fie) decat sa-l punem Tn practical

BIBLIOGRAFIE

Borland, James A. "Exodus." In *Liberty Bible Commentary*. Lynchburg, VA: The Old-Time Gospel Hour, 1982.

Cole, R. Alan. *Exodus: An Introduction and Commentary*. The Tyndale Old Testament Commentaries. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1973.

Dennett, Edward. *Typical Teachings of Exodus*. Retiparire. Denver: Wilson Foundation, n.d.

Henry, Matthew. "Exodus." In *Matthew Henry's Commentary on the Whole Bible*. Vol. 1. *Genesis to Deuteronomy*. McLean, VA: MacDonald Publishing Company, n.d.

Keil, C. F. and Deitzsch, F. "Exodus." In *Biblical Commentary on the Old Testament*. Vol. 1, 2. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1971.

Lange, John Peter. "Exodus." In *Commentary on the Holy Scriptures. Critical, Doctrinal and Homiletical*. Vol. 2. Retiparire (24 vol. in 12). Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1980.

Pell, Peter, Jr. *The Tabernacle* (Curs prin corespondents). Oak Park, IL: Emmaus Bible School", 1957..

Ridout, Samuel. *Lectures on the Tabernacle*. New York: Loizeaux Brothers, Inc., 1973.

Rosen, Moishe and Ceil. *Christ in the Passover*. Chicago: Moody Press, n.d.

Sanders, J. Oswald. *On to Maturity*. Chicago: Moody Press, 1962.

